

† Preafericitul Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române.

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Importanța aniversare a „Omului iubit de Dumnezeu”

Reafericitul Părinte Patriarh Daniel împlinește 70 de ani. Toți fiii Bisericii Ortodoxe Române, Îl rugăm pe Dumnezeu să-i dăruiască încă mulți ani și sănătate cu excepționale rezultate, ca și până acum, atât pe tărâm spiritual, cât și material.

Și cum cuvintele noastre de urare neavând suficientă putere de subliniere a harismelor pe care i le-a dăruit Dumnezeu, ne folosim de cuvintele revelate. Sfântul Prooroc Daniel, ocrotitorul Preafericirii Sale, ne spune că Sfântul Arhangel Gavriil i s-a adresat proorocului cu cuvintele: „Când tu ai început să te rogi, poruncă mi-a fost dată, și eu am venit ca să-ți vestesc, căci tu ești om iubit de Dumnezeu” (Daniel 9, 23).

Cântarea Mineiului zice: „Ca pe o stea prealuminoasă și ca pe un luceafăr preamare te cinstim pe tine, bărbatul doririlor, cel ce ai strălucit limpede cu strălucirile faptelor bune și luminezi sufletele și trupurile credincioșilor, și strigăm către tine: proorocule Daniel, roagă pe Mântuitorul să mântuiască pe cei ce te laudă pe tine cu dreaptă credință”¹.

Numele acestui „bărbat al doririlor” se tâlcuiește cu „Dumnezeu este judecătorul meu” sau cu „Dumnezeu mi-a făcut dreptate”. În mod justificat este supranumit „profetul majestății divine”.

În viața și activitatea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel sunt prezente multe din virtuțile Proorocului Daniel, prooroc puternic în vremuri grele. Preafericirea Sa este Patriarh puternic pentru vremuri dificile. Și n-am fi sinceri dacă n-am recunoaște că vremurile pe care le trăim sunt dificile. Sunt dificile pentru că a venit peste lume această pandemie care, pe lângă faptul că încearcă sănătatea multor oameni, a adus și o situație economică precară. Iar viața spirituală are slăbiciuni-le ei. În atmosfera de secularizare sunt tot mai dese atitudinile potrivnice Bisericii. Or, capul Bisericii noastre este Preafericirea Sa, și la vârful, în ultimă instanță, se simt cel mai tare toate răutățile.

Sfântul Apostol Pavel, referindu-se la aceste vremuri, zicea: „În zilele din urmă, vor veni vremuri grele; că vor fi oamenii iubitori de sine; iubitori de arginți, lăudăroși, hulitori, neascultători de părinți, nemulțumitori, fără cucernicie” (2 Timotei 3, 1-2). Avva Pamvo, referindu-se și el profetic la aceste vremuri, zicea: „În astfel de vremuri se va răci dragostea multora și va fi mult necaz... va intra încă și în norod necredință, desfrânare, urâciune, vrajbă, zavistie, întărâtări, furțișaguri și beție”². Iar aceste vremuri trebuie să înfruntate și învinse.

Purtătorul de steag în această luptă este Preafericitul Părinte Daniel, „Patriarh puternic pentru vremuri dificile”. Iar unul din bastioanele importante pe care le-a ridicat în calea valului vremelnice ce ne-ar putea îneca este „Catedrala Națională, Catedrala Mântuirii Neamului. Această „ctitorie pentru veșnicie” am avut bucuria de a o vedea târnosită în anul jubiliar 2018.

Spiritul în care acționează și se roagă Preafericirea Sa este cel ce l-a animat pe Miron Cristea, primul Patriarh al României, care, acum 103 ani, la 1 Decembrie 1918, la Alba Iulia se ruga așa: „Doamne, Dumnezeul nostru, Tu ești Părintele nostru, Tu ai văzut strămtorarea părinților noștri și ai auzit strigarea lor, căci se făcuseră ei ca floare în brumă și plecat spre pulbere era sufletul lor și trupul lor lipsit de pământ”³.

Cu toată deschiderea Sa înspre lume, înspre valorile europene și ecumenism, Patriarhul nostru rămâne înrădăcinat în Tradiția înaintașilor săi. Crede și mărturisește, așa cum au crezut și au mărturisit moșii și strămoșii noștri, cum a crezut și mărturisit nașul de călugărie al Preafericirii Sale, Părintele Cleopa Ilie.

Preafericirea Sa, Patriarhul nostru, este „figura impunătoare, înțeleaptă, fermă, așezată, limpede în gând, ușor profetică, afabilă, legată de neamul său cu pecetea și rostul credinței, bun până la eminent, teolog, umanist desăvârșit, în stare să renunțe la privilegiul voluntarismului, iluziei și libertății exterioare, ordonându-și întreaga viață în așa fel încât în lumea pe care o slujește, să nu rămână greșeli care să nu mai poată fi îndreptate”⁴.

Cu nostalgie îmi aduc aminte că l-am întâlnit prima dată într-o zi frumoasă de toamnă, pe când era consilier patriarhal. Cu multă bunăvoință și ospitalitate m-a primit în reședința Sa de la Mănăstirea Antim, dându-mi sfaturi inteligente, într-un moment mai dificil de pe calea vieții. Mântuitorul Hristos ne-a chemat la slujirea arhierască în aceeași primăvară timpurie a anului 1990, iar în luna iulie a aceluiași an, Preafericirea Sa era ales Mitropolit al Moldovei și Bucovinei, iar eu Episcop al Alba-Iuliei.

A fost ales Patriarh într-o zi blândă de toamnă, pe 12 septembrie 2007. Ca nou Patriarh a declarat că va continua lucrarea adormitului întru fericire, Patriarhul Teoctist, lucru pe care l-a făcut cu vârf și

¹ Mineiul pe Decembrie, E.I.M.B.O.R., București, 2005, p. 252.

² Pateric, Alba-Iulia, 1990, p. 193.

³ Ilie Șandru, Patriarhul Miron Cristea, Editura „Petru Maior”, Târgu-Mureș, 1998, p.118.

⁴ Iosif Zoica, Patriarhul, în „Îndrumătorul Pastoral”, Reîntregirea, Vol. XXII, 2008, p. 12.

DIN SUMAR:

– „Arta artelor este să-l formezi pe om” – † ÎPS ANDREI.....(p. 2)

– O Biserică bine organizată și profetică.

Preafericitul Părinte Daniel la ceas aniversar

– † PS BENEDICT BISTRITĂNEANUL....(p. 3)

îndesat. Sunt multe realizările Preafericirii Sale și, cum am mai spus, între ele strălucește Catedrala Națională. În articolul pe care-l scriam atunci, subliniam faptul că Patriarhul nostru este „deschis înspre lume și înrădăcinat în tradiție”.

Iar în ce privește lupta cu provocările contemporaneității secularizate și materialiste, Patriarhul este purtătorul de steag al păstrării credinței, tradiției ortodoxe și a valorilor naționale. Pe Patriarh îl întristează și îl doare tot ceea ce-L poate întrista și durea pe Mântuitorul, pentru că mult este păcatul și suferința din lume.

Patriarhii, spune Nichita Stăniș, au pe pământ o slujire asemănătoare cu a cetei îngerești a **Tronurilor**, devenind purtători de Dumnezeu în demnitatea lor, apropiați de Apostoli. Sub inspirația Duhului Sfânt, atunci când învață, se arată dimpreună slujitor cu Dumnezeu. Și când se mută în eternitate, se odihnesc întru slavă, dimpreună cu **Tronurile** cerești, pentru că în ierarhia pământească le-au ținut locul.

Sfântul Siluan Athonitul spune că „Episcopilor li s-a dat un mare har al Sfântului Duh. Ei sunt așezați mai sus decât toți: ca vulturii ei se ridică în înălțimi și de acolo văd întinzându-se depărtări nefârșite. Prin cunoașterea lui Dumnezeu pasc ei turma lui Hristos. Duhul Sfânt a așezat în Biserică episcopi ca să pască turma lui Hristos” (Fapte 20, 28). Dacă credincioșii și-ar aduce aminte de aceasta, ei i-ar iubi pe păstoriile lor cu o mare iubire și s-ar bucura din toată inima lor la vederea unuia dintre ei”⁵.

În România, cel așezat mai sus decât toți, privind cu agerime de „vultur duhovnicesc” modul în care se desfășoară viața spirituală a poporului român, este Patriarhul Daniel. În zburciunile vremurilor când se încearcă reșezarea lucrurilor pe un făgaș normal, atitudinea Preafericirii Sale ne este de mare folos. Fie că a fost vorba de apărarea orei de religie în școli sau de Legea Cultelor, de recuperarea proprietăților bisericești, de salarizarea clerului, de militarea pentru familia tradițională, vocea Preafericitului Părinte Patriarh Daniel a fost una puternică.

Preafericirea Sa ne arată și calea de ieșire din criza spirituală profundă în care se află civilizația contemporană: apropierea de Dumnezeu. Situația în care a ajuns lumea e „din cauza crizei spirituale profunde a civilizației contemporane, mai ales europene și nord-americane, în care descreștinarea și secularizarea devin o notă dominantă a vieții umane individuale și sociale”⁶.

Preafericitul Părinte Patriarh Daniel a fost o voce auzită și-n Sfântul și Marele Sinod de la Creta, care s-a desfășurat între 16-26 iunie 2016. Misiunea Bisericii Ortodoxe în lumea contemporană e din ce în ce mai confruntată cu manifestările secularismului. Preafericirea Sa este cel care ține steagul sus în această confruntare.

Nu numai la Creta, ci și-n alte foruri și organisme bisericești, naționale și internaționale. Părintele Patriarh are poziția corectă pe care i-o face credibilă și faptul că e un mare teolog. Iar un fapt, mai rar întâlnit, e acela că marele teolog este dublat și de un bun gospodar al Bisericii. E greu de făcut o retrospectivă a ctitoriilor realizate, dar una dintre ele îl înveșnicește: Catedrala Națională sau Catedrala Mântuirii Neamului. Ziua de 25 noiembrie 2018, când această „ctitorie pentru veșnicie” a fost târnosită, rămâne încrustată în istoria noastră națională.

Nu putem uita nici implicarea Preafericirii Sale în slujirea celor săraci, cărora pe lângă pâinea cea de toate zilele, le oferă și pâinea vieții. „Filantropia creștină, zice Preafericirea Sa, nu se mărginește doar la a dărui săracilor și bolnavilor cele de trebuință trupului, ci este izvorâtă din credința însoțită de rugăciune, și are ca scop nu numai sănătatea trupului, ci și mântuirea sufletului celui pe care Biserica îl sprijină în lupta sa cu sărăcia, suferința sau boala”⁷.

Toate preocupările noastre însă au ca țintă mântuirea. De aceea, Părintele Patriarh ne spune că „Împlinirea vieții umane se realizează în comuniunea veșnică cu Dumnezeu, prin participarea la bogăția înfinită a vieții dumnezeiești”⁸. Realizăm cât de puternice sunt în acest sens cuvintele Mântuitorului: „Ce-i va folosi omului dacă va câștiga lumea întreagă, iar sufletul său îl va pierde? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?” (Matei 16, 26).

La acest popas aniversar, în grai liturgic ne adresăm Tatălui Celui ceresc și-I zicem: „Întâi pomenește, Doamne, pe Preafericitul Părintele nostru Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, pe care-l dăruiește sfintelor Tale Biserici în pace, întreg, cinstit, sănătos, îndelungat în zile, drept învățând cuvântul adevărului Tău”⁹.

„Arta artelor este să-l formezi pe om”¹

reasfințitul Părinte Episcop Iustin împlinește 60 de ani. Cu multe daruri l-a binecuvântat Dumnezeu. Pe lângă faptul că este un păstor râvnitor, un edil plin de har, în același timp este și preocupat de generațiile tinere. Activitățile cu tinerii sunt grăitoare. Între ele se remarcă reuniunea cu tinerii din zonă (1300 tineri) și reuniunea națională cu participarea internațională având binecuvântarea Sfântului Sinod (3500 tineri).

Cuvântul Scripturii subliniază importanța acestei lucrări. Proorocul David zice: „Veniți, fiilor, ascultați-mă pe mine, frica Domnului vă voi învăța pe voi” (Psalmul 33, 11); iar Înțeleptul Solomon scrie: „Deprinde pe tânăr cu purtarea pe care trebuie s-o aibă; chiar când va îmbătrâni nu se va abate de la ea” (Pilde 22, 6).

Domnul Iisus Hristos, Învățătorul absolut, le spune ucenicilor: „Lăsați copiii să vină la Mine și nu-i opriți, că a unora ca aceștia este împărăția lui Dumnezeu” (Marcu 10, 14). Iar subliniind importanța lucrării cu tinerii, zice că „cel ce va face și va învăța, acesta mare se va chema în Împărăția Cerurilor” (Matei 5, 19). Iar pentru cei mari avertismentul: „De nu vă veți întoarce și nu veți fi precum pruncii, nu veți intra în Împărăția cerurilor” (Matei 18, 3).

E importantă misiunea cu tinerii. După ce ai reușit să-i formezi bine, aceștia vor deveni misionari. Sfântul Pavel, care-l avea ucenic pe tânărul Timotei, îi scrie: „Nimeni să nu disprețuiască tinerețile tale, ci fă-te pildă credincioșilor cu cuvântul, cu purtarea, cu dragostea, cu duhul, cu credința, cu curăția” (I Timotei 4, 12).

Toți marii pedagogi au fost conștienți de importanța formării tinerilor și a educării lor. Comenius subliniază faptul că e mare lucru „a educa tineretul cu prevedere, a te îngriji ca sufletele lor să fie ferite de stricăciunea lumii și ca semințele onestității să implântate în ei să ajungă să încolțească fericit, prin născuturi îndemnuri și exemple, apoi ca mințile lor să fie pătrunse de cunoașterea adevărată a lui Dumnezeu”².

Neglijarea educării tineretului are efecte cu bătaie lungă și, scrie același autor, în aceste cazuri nedorite, „tineretul crește fără îngrijirea cuvenită, ca și copacii sălbatici, pe care nimeni nu-i plantează, nu-i udă, nu-i altoiește și nu-i face să crească drept”³.

Copiii și tinerii au multe daruri primite de la Dumnezeu, ele trebuie însă folosite. Dr. Alexis Carrel zice că „în copilăria noastră, purtăm în noi o mulțime de ființe virtuale, care apoi mor una câte una. Fiecare bătrân este înconjurat de cortegiul acelora care ar fi putut să fie, de toate posibilitățile avortate”⁴.

Toate aceste lucruri le știe prea bine Preasfințitul Iustin și de aceea încearcă să le insuffle tinerilor dorința de a trăi frumos. Un tânăr cuminte trebuie să se preocupe de viața spirituală. Nu poate trăi în mediocritate știind că Dumnezeu ne plimbă viața printre flăcări de har, ca să ne aprindem, iar Biserica reazemă drumurile pe troițe, ca să-L imităm pe Cel ce și-a dat viața pentru noi.

De fapt, Preasfințitul Iustin, dascăl tinerilor, știe din propria-i viață de credință că în tinerețe, când l-a chemat Mântuitorul Hristos, a răspuns: iată-mă! Ca odinioară Samuel: „A strigat Domnul către Samuel: «Samuele, Samuele». Iar el a răspuns: «iată-mă!» (I Regi 3, 4).

Ce să spunem de Maica Domnului, când a fost chemată să-L nască pe Hristos? „Și a zis Maria: Iată roaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău” (Luca 1, 38). Sau când e vorba despre ascultarea absolută a Mântuitorului, Care a fost trimis de Tatăl să mântuiască lumea: „Atunci am zis: Iată, vin, în sulul cărții este scris despre mine, ca să fac voia Ta, Dumnezeule” (Evrei 10, 7).

Încă de pe când era pe la sfârșitul școlii primare, vacanțele și le petrecea la Mănăstirea Rohia, unde a și rămas. A făcut Seminarul, și în vremea aceea, pe când eram preot la Turda, a venit la o Liturghie. L-am observat de pe atunci că e hotărât să se predea totalmente lui Hristos și să slujească Biserica. Apoi a făcut Facultatea de Teologie la Sibiu, a fost hirotonit diacon și preot, iar din 1989 devine stareț la Rohia. Doctoratul și l-a făcut la Facultatea de Teologie din Cluj, avându-l îndrumător științific pe pr. prof. univ. dr. Stelian Tofană.

În 1994, la propunerea Preasfințitului Iustinian Chira, devine arhieru-vicar pe seama Episcopiei Maramureșului și Sătmăruului, iar după plecarea în veșnicie a Arhiepiscopului Iustinian este ales, la 16 decembrie 2016, Episcop al Maramureșului și Sătmăruului.

Va fi întronizat în această calitate pe 27 decembrie 2016.

Am mai amintit de preocupările Preasfințitului Iustin în ce privește formarea tinerilor. Școlile teologice și ASCOR-ul sunt în marea sa atenție. Orice tânăr și orice tânără sunt un unicat. Pe bună dreptate versurile: „Născut dintr-un crâmpel de soare / Și o fărâma de pământ, / Firul curat, gingaș și sfânt / Îmboabocește și dă-n floare”, spun foarte mult. Tânărul este o ființă minunată din pântecul maicii sale (Psalmul 138, 13-14). An de an în ființa sa apar lucruri noi. Adolescenții, tinerii liceeni și studenții merită să fie în grija noastră. Ei sunt lumea de mâine.

Pe lângă comportamentul elegant pe care dorim să li-l formăm, pe tineri îi și catehizăm. Lucrul acesta îl face Preasfințitul Iustin, în ton cu modul de a gândi al Sfântului Apostol Pavel: „Voia lui Dumnezeu aceasta este: sfințirea voastră; să vă feriți de desfrânare, ca să știți fiecare din voi să-și stăpânească vasul său în sfințenie și cinste, nu în patima poftelor cum fac neamurile care nu

cunosc pe Dumnezeu (I Tesaloniceni 4, 3-5).

Știe Preasfințitul Iustin că omul, ca să devină om, trebuie să fie format. Nimeni să nu creadă că poate fi om adevărat, decât dacă a învățat să acționeze ca om. Or, tinerii noștri au nevoie să te ocupi de ei. Și cu tot efortul nostru, într-o lume secularizată, sunt multe și ispitele.

Acum, la acest soroc rotund, Preasfințitului Iustin care se ocupă de tineri, îi facem o urare ioaneică: „Mă rog să ai spor în toate și să mergi bine cu sănătatea, precum bine mergi cu sufletul!” (III Ioan 1, 2).

Mulți și binecuvântați ani!

† ANDREI

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

⁵ Nicéas Stéthatos, *Opusculs et lettres*, Sources chrétiennes, Vol. 81, Paris, p. 293.

⁶ Cuviosul Siluan Athonitul, *Între iadul deznădejdi și iadul smereniei*, Editura Deisis, Alba Iulia, 1994, p. 105.

⁷ † Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Foamea și setea după Dumnezeu*, Editura Basilica, București, 2008, p. 11.

⁸ † Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Faptele Iubirii Milostive*, Editura Basilica, București, 2015, p. 6.

⁹ † Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, *Știința Mântuirii*, Editura Basilica, București, 2014, p. 5.

¹⁰ *Liturghier*, E.I.B.M.B.O.R., București, 2012, p. 180.

¹ Sf. Grigorie de Nazianz, *Patrologia Graeca*, Migne, XXXV, 425A.

² Jan Amos Comenius, *Didactica Magna*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1970, p. 14.

³ *Ibidem*, p. 15.

⁴ *Apud* †Ioan Suci, *Eroism*, Alba Iulia, 2002, p. 12.

† **BENEDICT Bistrițeanul**

Episcop-vicearh

Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

**O Biserică
bine organizată și profetică
Preafericitul Părinte Patriarh Daniel,
la ceas aniversar**

Ntr-o societate în mișcare rapidă, Biserica rămâne „zona” de stabilitate, de echilibru, de orientare, dar, mai ales, de corectă plasare față de noi înșine și față de lume, în general. Nu este o construcție omenească, dar nu este nici doar o realitate spirituală. Este întru cele de jos, deși vine dintru cele de sus. Îi are în vedere pe cei de pe pământ, dar îi cuprinde și pe cei din cer. Taina care o însoțește anunță viața din Împărăție, iar experiența eclezială ne obișnuiește cu viețuirea-i specifică. „Începe” la Rusalii, însă nu se mai termină niciodată. De aceea, orice ctitorie, chiar și pământească, care o însoțește, țintește și construiește deodată nu doar în lume, jos, ci și în cer, sus.

Însă înțelegerea omenească, mereu disjunctivă, și contextul care s-a generat în consecință, au determinat de-a lungul timpului un parcurs eclezial îndreptat fie înspre o organizare omenească exterioară, vertebrată, cu rezultate calculate și prezicibile, fie înspre o spiritualizare excesivă, „ferită” de contactul cu structurile exterioare, sociale, de regulă etichetate drept „nebisericesti”. Și de aici conflictul dintre instituție și viața harismatică, descrise concurențial și în termeni aproape exclusiviști. Nu se întâmplă tot timpul ca cineva să le întrupeze pe amândouă și să (re) prezinte Biserica și viața eclezială în termeni unitari. Însă, la vreme, Dumnezeu cheamă, alege și așază păstori care să întărească, să îndrepte și să conducă Biserica în duh profetic, respectând însă și forma de organizare într-un context specific. Se reface, în felul acesta, unitatea originară bisericască de tipul „conjuncție”, în fața dezbinărilor de orice fel, care reflectă „ceea ce nu este Biserica”, luminând icoana ei ca trup mistic al cărui cap este Hristos (Efeseni 5). Trupul presupune cele din afară, cele vizibile, materiale – organizare și caracter instituțional, în vreme ce capul – Hristos, cele dinăuntru, cele nevăzute – lucrarea profetică a Bisericii.

Făcând referire la această realitate o asociem personalității Părintelui Patriarh Daniel, care își sărbătorește sorocul „înțelepciunii biblice” luna aceasta. La asemenea momente aniversare se fac multe retrospectivă, și, de regulă, pe lângă caracterul lor obiectiv, nu lipsește lectura în cheie personală. Și evocarea pe care o voi face respectă această notă personal-subiectivă. Voi așeza punctul de plecare în vremea seminarului, când, la început de drum fiind, căutam modele și priveam atent în jur. Prezența efigiei unui episcop trimitea la Cel pe care-L reprezintă, iar atitudinea era una în consecință, aproape evlavie de biserică. Mă impresiona prezența edilitar-misionară și prestanța liturgic-pastorală a Părintelui Mitropolit Daniel al Moldovei.

Admirația a continuat în vremea facultății, când am luat contact cu activitatea sa academic-teologică. Și ceea ce mă fascina, în această nouă etapă, era descoperirea unui ierarh teolog, care, fără să simplifice periculos, aducea teologia în viața de zi cu zi a Bisericii, a parohiei, a credinciosului obișnuit. Teologia sa era expresia obiectivă a unei spiritualități ce însoțea viața Bisericii și o așeza în acea succesiune de credință și experiență, garanție a adevărului proclamat și trăit. Nu voi uita emoția pe care am trăit-o în toamna anului 2009, când, ajungând la studii la Institutul Ecumenic de la Bossey, am vizitat apartamentul unde profesorul Dan-Ilie Ciobotea a locuit pe vremea când preda în această instituție

importantă. De fapt, primul contact pe care orice român îl avea cu acest loc era însoțit de remarcă „Aici a studiat patriarhul vostru, Preafericitul Daniel”. Ca un arheolog de bibliotecă, am căutat urme ale prezenței sale acolo. Îmi amintesc foarte bine ziua când am aflat pe raftul „Ecumenism” teza sa de doctorat susținută la Freiburg, „Réflexion et vie chrétiennes aujourd'hui. Essai sur le rapport entre la théologie et la spiritualité”. Această lucrare, sistematică, bine documentată și iluminatoare, proclama cea mai specifică „metodologie” a Bisericii Ortodoxe: *Teologia nu poate fi decât duhovnicească (orthopraxia), iar spiritualitatea este, în mod esențial, teologică (orthodoxia)*. Iar de aici, Ortodoxia, în sens holist, reflectă unitatea originară a Teologiei.

Cel de-al treilea contact îndeaproape l-am avut în septembrie 2015, pe vremea când eram secretar eparhial la Cluj. Atunci Preafericirea Sa a binecuvântat „Întâlnirea tinerilor ortodocși din Europa”, organizată de noi. A fost o prezență solemnă, inspirând siguranța ambasadorului lui Dumnezeu, dar și delicatețea și gingășia de părinte, în momentele care urmau evenimentelor oficiale. O personalitate puternică, care inspira și orienta, dar și îmbrățișa și încuraja discret și consistent, excluzând orice nuanță sentimentală.

Însă, întâlnirea cea mai intensă a fost în ziua de 13 februarie 2020, moment în care Domnul Hristos, prin alegerea Sfântului Sinod și prin binecuvântarea Preafericirii Sale, mi-a așezat omoforul arhieriei pe umerii mei tineri. Există momente în viață când cuvântul pe care-l primești capătă valoare de sinteză și revelează semnificații pe măsură. Așa s-a

nainte de Rusalii, afirma: „Unitatea Bisericii se bazează pe dreapta credință și se păstrează cu rugăciune permanentă”.

În al doilea rând, *așază buna viețuire în Biserică și a Bisericii pe lucrarea duhovnicească individuală permanentă și pe cea comunitară, prin apelul la orientarea mistică*, centru și țintă a spiritualității ortodoxe. Biserica noastră nu este a moralei, ci a sfințeniei, a sfinților, care „fac legătură dintre unitatea de credință și comuniunea în viețuire”. Iar viețuirea duhovnicească înseamnă accesul la viața lui Hristos, prelungită în viața Bisericii. Și de aici insistența pe o viață spirituală asumată: „Prioritățile sunt multiple, dar, în primul rând, trebuie să ne gândim la viața spirituală”, afirma Preafericirea Sa la împlinirea a 31 de ani de la hirotonia într-un arhieru.

În al treilea rând, *viața liturgică se continuă și se verifică în viața socială*. În cuvântările Sale, Preafericirea Sa face permanent apel la nevoia prezenței Bisericii în agora de lipsuri și dificultăți ale comunităților de credință, fie în țară, fie în diaspora, cu referire directă la modelul biblic de viețuire creștină din perioada Bisericii primare. Și, în consecință, insistă pe manifestarea dragostei față de membrele mai vulnerabile din comunitatea eclezială, la nivel individual, dar și instituțional. „Milostenia spirituală” are nevoie să fie însoțită de cea filantropică: „A fost nevoie să arătăm prin fapte cât de importantă este filantropia”, afirma Preafericirea Sa, referindu-se la anul comemorativ al filantropilor români (2020).

În al patrulea rând, amintim *importanța pe care Preafericirea Sa o dă stabilirii de relații bune*, mai întâi la nivel inter-ortodox, dar și ecumenic, pe care le fundamentează atât

teologic, cât și pastoral. Este nevoie de comuniune, dar și de unitate în mărturisire, o voce comună în fața noilor poziționări provocatoare pentru mesajul creștin și pentru viața bisericască, în general. Biserica este chemată să fie factor de coeziune într-o lume a diviziunilor, dar și de coerență în mijlocul unei lumi a echivocurilor.

În al cincilea rând, este vizibilă preocuparea Preafericirii Sale pentru *educația tinerilor*, în spiritul moralei creștine verificată în Biserică și manifestată în sau în afara spațiului eclezial. Această zonă de misiune reflectă permanenta Sa atenție la schimbările vremii și la noile exigențe care apar în consecință, dar și la

provocările năvalnice care le însoțesc. Este vorba aici de trezvia ascetică, exercitată la nivel pastoral și descrisă drept poziționare în timp și spațiu, din dragoste pentru omul contemporan: „Timpul petrecut cu copiii pentru educația religioasă poate deveni o investiție pe termen lung pentru a face lumea mai bună”, iar cu referire la educația prin noile mijloace media, afirma: „Cuvântul bun luminează comunicarea”.

În al șaselea rând, evidențiem un element cu „caracter metodologic”. *Preafericitul Părinte Patriarh Daniel este un om al activităților organizate, cu viziune prospectivă clară*. Analiza retrospectivă a activităților realizate reprezintă contextul și condiția pentru cele care urmează, în viitorul apropiat, dar și mai îndepărtat. Este vorba de bilanț instituțional, dar și de planificare, tot timpul în sensul unui primat al spiritualului: „Noi, creștinii, ne gândim la proiecte duhovnicești”.

În cele din urmă, în al șaptelea rând, evocăm simbolic și reprezentativ pentru toate proiectele edilitare, *ctitorirea Catedralei Naționale*, ca mijloc de apropiere de sfinți și între sfinți, dar și de înaintași, întrucât, deși este un proiect prezent, cuprinde în sine dorințele neîmplinite ale celor de dinainte, care se întrupează fericit și unitar acum. Este „o ctitorie profetică”, cu referire la trecut, ca împlinire și reparație, dar, mai ales, a prezentului, ca „plinire”, ca renaștere, dar și ca invitație la o viață evanghelică, în căutare de stabilitate, semnificație și, mai ales, de sens. Dar este și pentru viitor, ca permanent apel la identitate în dubla sa dimensiune, religioasă și etnică. Catedrala Națională este un ideal sfânt, de credință, de neam, dar, mai ales, de mântuire, cu valențe atemporale.

La ceas aniversar, în duh de rugăciune, ne manifestăm bucuria și recunoștința de fii în fața și pentru Părintele nostru Patriarh Daniel, și-L rugăm pe Dumnezeu să îl însoțească cu înțelepciune, putere, sănătate și spor în toată lucrarea Sa misionară.

Întru mulți ani buni, Preafericite Părinte Patriarh!

întâmpat atunci. Chemat fiind în sala sinodală, Preafericirea Sa se adresa membrilor Sfântului Sinod și mi se adresa și mie. Privirea luminoasă, cuvântul așezat și buna dispoziție sufletească s-au constituit într-o îmbrățișare părintească securizantă, semn al unei confirmări necesare, dar și garanție a unei însoțiri viitoare în misiunea pe care o aveam (am) de făcut. Primeam atunci coordonatele lucrării pe care eram chemat să o împlinesc – într-un oraș universitar, să fiu legătură reală, constantă și consistentă cu spațiul academic, cu studenții și cu tinerii, prin cuvânt, prezență și acțiune, alături de slujirea liturgică în parohiile și mănăstirile din întreaga eparhie. S-a insistat pe legătura dintre cult și cultură, dintre catedra din biserică și cea din universitate și posibilitatea existenței lor împreună, într-o lume a disjuncțiilor, dar și pe legătura dintre cultura apuseană și cea răsăriteană, așezate într-o sinteză fericită a credinței noastre ortodoxe, proclamate și trăite în spațiul nostru transilvan, cu specificul și frumusețea-i firească. Și întreaga lucrare, în duh de continuitate cu cei dinainte și în comuniune cu întreaga Biserică.

De atunci, în această slujire, găsesc direcție și îndrumare privind atent, constant și încrezător, către operele sale teologice, mesaje și scrisorile ocazionale, dar și către cuvântul omiletic, rostit în duminici și sărbători. Pornind de la acestea, voi evidenția în ultima parte a eseului meu șapte direcții și principii lucrative, care socotesc că ar putea, sintetizând, să graveze un medalion-icoană a viziunii sale asupra lucrării misionare. În primul rând, „fundamentul metodologic” al lucrării în Biserică este dat de *legătura lăuntrică dintre Teologie și experiența duhovnicească*, care și securizează unitatea credinței, denunțând orice încercare de separare, venind fie pe linie teoretic-intelectualistă, fie pe linie pietist-experiențialistă. Teologia se verifică prin experiența duhovnicească, iar experiența se desfășoară în limitele adevărului dogmatic. De aceea, în Duminica di-

Centenarul Justinian Arhiepiscopul (1921-2021)

Arhim. Macarie Motogna
Starețul Mănăstirii Rohia

Anul 2021, în Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului, este consacrat Centenarului Justinian Arhiepiscopul. La 28 mai s-au împlinit 100 de ani de când, în Plopișul Maramureșului, la întretăierea Țării Lăpușului cu Țara Chioarului, venea pe lumea aceasta Ioan Chira, cel ce avea să devină monah, arhimandrit, stareț, Episcop-vicar, Episcop eparhiot, Arhiepiscop *ad personam*, Justinian Arhiepiscopul, supranumit *voievodul spiritual al Maramureșului*. Tot anul acesta se împlinesc 80 de ani de când tânărul Ioan Chira a intrat în viața monahală la Mănăstirea "Sfânta Ana" Rohia, unde acum își doarme somnul de veci, stând de strajă la poarta mănăstirii din anul 2016. Așadar, încă un soroc, și anume împlinirea a cinci ani de la nașterea în veșnicie a vrednicului nostru Părinte Justinian Arhiepiscopul.

Date biografice:

Justinian Chira, după ce și-a petrecut copilăria în satul natal, unde a urmat și cursurile școlii primare în anii 1928-1934, la 19 ani, într-o zi de duminică, în 12 martie 1941, și-a lăsat mama, văduvă, singură și pe jos a luat drumul mănăstirii până la Rohia, o vatră monahală pe care nu o văzuse niciodată, dar de care avea să se îndrăgostească pentru totdeauna. La mănăstire a fost primit de către starețul Nifon Matei, iar în 2 martie 1942 a fost tuns în monahism, primind numele de Justinian. A frecventat cursurile Liceului Ortodox de băieți „Simion Ștefan” din Cluj-Napoca.

În 15 august 1942 a fost hirotonit ierodiacon, iar în 17 aprilie 1943 ieromonah de către Nicolae Colan, Episcopul Episcopiei Vadului, Feleacului și Clujului. A fost licențiat al Institutului Teologic Ortodox de grad Universitar din Sibiu (1966), cu o teză despre Mănăstirea „Sfânta Ana” Rohia (monografie). În vremuri grele, în plin război, la doar 23 de ani, a preluat conducerea Mănăstirii Rohia, iar între anii 1944-1973, timp de 30 de ani, a fost stareț al acestei mănăstiri. În anul 1948 a fost hirotesit Protosinghel, iar în anul 1967, la propunerea Episcopului Teofil Herineanu, al Vadului Feleacului și Clujului, a fost ridicat la rangul de Arhimandrit. Tot la propunerea Episcopului Teofil al Clujului, în 9 iunie 1973, a fost ales Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Ortodoxe Române a Vadului Feleacului și Clujului, primind titlul de *Maramureșeanul*, iar hirotonia într-un arhieru a avut loc în 9 septembrie 1973, în Catedrala arhiepiscopală din Cluj-Napoca. În septembrie 1990 a fost ales Episcop al reînființatei Episcopii Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, iar instalarea a avut loc în 11 noiembrie 1990, în Catedrala istorică „Adormirea Maicii Domnului” din Baia Mare.

La 13 decembrie 2009 a fost ridicat la rangul de *Arhiepiscop onorific* de către *Preafericitul Părinte Daniel*, Patriarhul României, în Catedrala Episcopală „Sfânta Treime” din Baia Mare. I-au fost conferite patru titluri de *Doctor Honoris Causa*, de către: Universitatea din Oradea (2001), Universitatea „1 Decembrie” din Alba Iulia (2009), Universitatea de Vest „Vasile Godiș” din Arad (2010) și Universitatea de Nord din Baia Mare (2010).

În anul 2011, Președinția României i-a conferit Ordinul „Steaua României”. A fost răsplătit cu titlul de *Cetățean de Onoare* al Județului Maramureș și peste 40 de primării din cuprinsul Eparhiei l-au cinstit cu același titlu.

Duminică, 30 octombrie 2016, la ora 10,30, când preoții slujeau sfânta și dumnezeiasca Liturghie, Părintele Arhiepiscop Justinian, sub ochii noștri înlăcrimați, a trecut la cele veșnice, pentru a liturghisi împreună cu îngerii în Împărăția lui Dumnezeu. S-a născut într-o zi de duminică, duminica a intrat în viața monahală și tot duminica, în timpul Liturghiei, a intrat în veșnicie pentru că a iubit slujirea liturgică. A avut o viață închinată slujirii lui Dumnezeu și oamenilor.

Evenimente dedicate Centenarului

La împlinirea a unui secol de la nașterea marelui și mult iubitului ierarh maramureșean, Episcopia Ortodoxă Română a Maramureșului și Sătmarului împreună cu Fundația „Justinian Arhiepiscopul” și alți parteneri, au organizat o serie de manifestări omagiale și comemorative în memoria și cinstea Părintelui nostru Justinian.

Din inițiativa și prin grija Preasfințitului Părinte Episcop Iustin, Episcopia Maramureșului și Sătmarului a instituit trei distincții: „Ordinul Crucea Justinian Arhiepiscopul pentru clerici”, „Ordinul Crucea Justinian Arhiepiscopul pentru laici” și „Medalia Justinian Arhiepiscopul”.

Departamentul de Teologie Ortodoxă „Justinian Arhiepiscopul” din Baia Mare, a organizat, în data de 27 mai, Sesiunea de comunicări științifice studențești online: *Personalitatea Înaltpreasfințitului Justinian, Arhiepiscopul Maramureșului și Sătmarului*. Manifestarea

s-a desfășurat pe trei secțiuni, cu participarea a 36 de studenți și masteranzi, susținând comunicări despre viața, activitatea și opera Arhiepiscopului Justinian.

În ziua de **vineri 28 mai**, ziua în care a văzut lumina lumii - acum o sută de ani - Justinian Arhiepiscopul, acasă la Mănăstirea Rohia s-au vărsat lacrimi de dor și jale pentru că Ierarhul, Duhovnicul, Părintele cel bun, milostiv și primitor, nu mai este fizic între noi. Dar așa cum a promis, cu chipul blând și fața-i senină l-am văzut față în față cu toții, la poarta mănăstirii întâmpinându-i, cler și popor, ierarhii eparhiei Maramureșului și Sătmarului în frunte cu Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei. În biserica mare a mănăstirii a fost săvârșită sfânta și dumnezeiasca Liturghie de către Preasfințitul Părinte arhieru-vicar Timotei Sătmăreanul cu participarea Înaltpreasfințitului Părinte Mitropolit Andrei al Cujului, Maramureșului și Sălajului, a Preasfințitului Părinte Episcop Iustin al Maramureșului și Sătmarului, în prezența preoților, monahilor, monahiilor și a mulțimii de credincioși veniți să cinstească memoria Arhiepiscopului Justinian. La chinonic, Părintele Mitropolit Andrei a adresat un emoționant cuvânt, intitulat: *Părintele duhovnicesc al unui ținut*, prin care a reliefat personalitatea duhovnicescă, mărturisitoare și jertfelnică a Arhiepiscopului Justinian.

Preasfințitul Părinte Iustin a vorbit despre lucrarea misionară și dăruirea jertfelnică de care a dat dovadă Părintele nostru Justinian, de când a intrat în mănăstire și până când a trecut la Domnul.

Părintele Mihai Tira, președintele Fundației Justinian Arhiepiscopul, a reeditat cartea „*Colo-n sus în vremea aceea*”, avându-l ca autor pe Arhiepiscopul Justinian Chira: o carte de însemnări a Arhiepiscopului Justinian și despre el, dar și cu multe imagini din viața lui și a Mănăstirii Rohia. Volumul a fost prezentat credincioșilor de către părintele Mihai Tira și a fost oferit în dar tuturor celor prezenți.

În dangăt de clopot și sunet de toacă, s-a mers în procesiune de la biserică la mormântul împodobit cu flori și s-a făcut slujba îndătinată pentru sufletul Arhiepiscopului Justinian, primind cu toții binecuvântarea Părintelui din înaltul cerului. Fiecare pelerin care intră și iese pe poarta mănăstirii trece pe la mormântul Arhiepiscopului Justinian, pentru ca să i-a binecuvântare, se încarcă de har și primește ajutor de la Hristos Domnul, prin mijlocirea Părintelui.

Mănăstirea „Sf. Ana” Rohia - 28 mai 2021.

Parastas la mormântul Arhiepiscopului JUSTINIAN.

Sâmbătă 29 mai 2021, într-o atmosferă de mare sărbătoare, Plopișul Arhiepiscopului Justinian a devenit centrul universului. Oameni îmbrăcați în straie de sărbătoare, de toate categoriile sociale, de la vlădică la opincă, preoți, monahi, monahii, oameni de cultură, academicieni, autorități locale, județene și centrale, mulțime mare de credincioși au venit la praznicul de cinstire a Voievodului spiritual al Maramureșului.

Biserica monument UNESCO în care a fost botezat în anul 1921 Ioan Chira, după ce a fost restaurată și primenită prin grija preotului Daniel Pop, în dimineața zilei de 29 mai a fost târnosită de către Episcopul Maramureșului și Sătmarului, Preasfințitul Iustin, împreună cu Arhieru-vicar Preasfințitul Timotei Sătmăreanul, în sobor mare de preoți și diaconi. Apoi, pe o scenă amenajată, în fața bisericii a fost oficiată sfânta Liturghie iar la chinonic, ucenicul Arhiepiscopului Justinian, *pr. prof. Ioan Chirilă* a vorbit celor prezenți despre tăria credinței și puterea de mărturisire a creștinilor însuflete de fiul Plopișului, Părintele Arhiepiscop Justinian. Cel pomenit și cinstit, întotdeauna când mergea la Plopiș, cu multă nostalgie își aducea aminte de părinții Ilie și Maria și făcea o slujbă de pomenire la mormântul lor. În același duh fiind, cei doi ierarhi ai Maramureșului și Sătmarului, după liturghie au oficiat un parastas de pomenire la mormântul părinților Arhiepiscopului Justinian.

Bucuria sărbătorii a continuat în proximitatea noii biserici parohiale din Plopiș cu hramul *Duminica Tuturor Sfinților*, duminica în care s-a născut Justinian Arhiepiscopul, lângă vatra casei părintești a familiei Chira. Din încredințarea și sub îndrumarea Preasfințitului Părinte Episcop Iustin, Părintele Mihai Tira președintele Fundației Justinian Arhiepiscopul, timp de un an și șase luni, a muncit cu timp și fără timp și a realizat la Plopiș câteva lucrări pentru perpetuarea memoriei și vieții Părintelui Justinian.

Casa în care s-a născut Justinian Chira, în anul 1949 a fost dăruită de către surorile Părintelui Justinian cu acordul dănsului, unei familii din localitatea Șurdești. Acum, după 70 de ani, s-au făcut toate demersurile necesare și casa a fost răscumpărată și adusă lângă noua biserică din Plopiș și amenajată drept „*Casă memorială – Justinian Chira*”. Casa păstrează în totalitate forma și arhitectura inițială, iar în interior au fost expuse obiecte personale ale Arhiepiscopului Justinian: veșminte, mitră, haine monahale, cărți, fotografii, dar și obiecte tradiționale, pentru a fi înveșnicite și pentru a păstra vie memoria celui mai vrednic fiu al acestor ținuturi.

Plopiș – 29 mai 2021.

Inaugurarea Casei memoriale „Arhiepiscopul JUSTINIAN Chira”.

Fundația „Justinian Arhiepiscopul” împreună cu Episcopia Maramureșului și Sătmarului au realizat un bust din bronz al Arhiepiscopului Justinian, ce a fost amplasat între Casa memorială și biserică. Bustul a fost realizat de către maestrul Ioan Marchiș din Baia Mare. De asemenea, în fața casei a fost amplasată o frumoasă troiță maramureșană din lemn, după dorința părintelui Justinian.

Pe fațada școlii din Plopiș a fost amplasată o placă de marmură cu inscripția: *În memoria Arhiepiscopului Justinian Chira, fiu al satului Plopiș*. Cu această ocazie, școala a fost binecuvântată, iar de acum înainte va purta numele „Școala Justinian Arhiepiscopul”.

Episcopul Iustin și Arhieru-vicar Timotei Sătmăreanul în prezența multor credincioși, oameni de cultură, autorități locale și centrale au inaugurat și binecuvântat toate aceste lucrări. În cadrul manifestărilor, personalitatea spirituală, culturală și duhovnicescă a Arhiepiscopului Justinian a fost evocată de către: *Preasfințitul Părinte Episcop Iustin; Academicianul Marius Porumb; Prof. Teodor Ardelean; sculptorul Ioan Marchiș; Prof. Anca Minodora Hendea Costin, Inspector Școlar general; Ionel Bogdan, Președintele Consiliului Județean Maramureș; Ioan Mircea Tentiș, Primarul Comunei Șișești*. Evenimentele au fost moderate de către preotul Mihai Tira, Președintele Fundației Justinian Arhiepiscopul și Arhimandritul Macarie Motogna.

Plopiș – 29 mai 2021.

Inaugurarea Casei memoriale „Arhiepiscopul JUSTINIAN Chira”.

Preasfințitul Părinte Iustin al Maramureșului și Sătmarului a acordat Ordine și distincții, tuturor celor implicați în lucrările de la Plopiș, în special Părintelui Mihai Tira și parohului Daniel Pop. Prin toate aceste edificări și evocări în cinstea și memoria Arhiepiscopului Justinian Chira, Plopișul devine un loc central al zonei și un reper strategic pentru spiritualitatea românească din Nord-Vestul țării.

Revista *Tabor* a Mitropoliei Clujului, Maramureșului și Sălajului a dedicat numărul din luna mai a anului 2021 personalității Arhiepiscopului Justinian. Au evocat viața și activitatea vrednicului de pomenire arhipăstor: Arhiepiscopul și Mitropolitul Andrei, Episcopul Iustin, preoții: Ioan Chirilă, Ștefan Iloaie, Macarie Motogna, Iustin Tira, Ioan Dâmbu și Mihai Tira, ucenici și apropiați ai Arhiepiscopului Justinian.

Arhiepiscopul Justinian a devenit piatră de hotar prin tot ceea ce a făcut, a gândit și a zidit. El este model de trăire autentică a credinței, de păstrare a valorilor neamului, de împărtășire a bucuriei întâlnirii cu celălalt, de luminare prin dăruire, iertare și bunățate.

Este modelul zidirii autentice, călăuzit de sfatul: „*Dar fiecare să ia seama la felul cum zidește*” (I Cor. 3, 10).

Iisus Hristos - corect *politicește*

- satiră ideologică -

Dr. Eugen-Adrian Truța

Atunci când Iisus Hristos S-a născut, El, de fapt, s-a ferit de beneficiile unui sistem instituționalizat care pune pe primul plan siguranța și confortul majorității nou-născuților;

Atunci când a rămas în templu, la doar doisprezece ani, vorbind cu învățătorii Legii, El experimenta pulsațiile unei crize adolescente;

Atunci când S-a botezat, El premeditase o conferință de presă după modelul epocii;

Atunci când a refuzat, după un post de patruzeci de zile, să facă pietrele pâini, El empatiza civic prin protest cu oropsiții lumii;

Atunci când S-a urcat pe aripa templului, El a vrut doar să atragă atenția asupra *establishment*-ului asupritor și nedrept din secolul I;

Atunci când a refuzat împărățiile lumii, El și-a exprimat acordul pentru anarhie;

Atunci când a urcat pe Muntele Fericirilor, El predica fericirea minorităților oprimate;

Atunci când a potolit furtuna de pe mare, El a militat pentru ecologism *avant la lettre*;

Atunci când a vindecat demonizați, El pune diagnostice spectaculoase;

Atunci când alegea Apostolii, El stabilea participării ierarhice reprezentative ale zonei;

Atunci când a participat la nunta din Cana Galileea, El a încurajat produsele *homemade*;

Atunci când a vorbit despre apa vieții, El a dezvăluit insalubritatea rețelelor publice de alimentare cu apă;

Atunci când L-a înviat pe Lazăr, El a profanat memoria și mormântul unui cetățean;

Atunci când înfiera formalismul sâmbetei, El lăsa loc lipsei de eficacitate în muncă;

Atunci când vorbea despre Împărăția Cerurilor, El blufa ideologizant și ucronic;

Atunci când a săturat mii de oameni, El a întreținut politici sociale de ajutor mutual;

Atunci când l-a admonestat pe Petru, El a justificat *corectitudinea politică*;

Atunci când S-a schimbat la Față, El a provocat inducția psihologică manipulatorie;

Atunci când a instituit taina căsătoriei, El a votat *aprioric* în plebiscite democratice;

Atunci când i-a vorbit tânărului bogat, El a anticipat eșecul capitalismul de masă;

Atunci când a intrat în Ierusalim pe mânz, El a ales *mașina vulgului* și nu *armăsarul elitei*;

Atunci când a dat cezarului ce este al cezarului, El a girat etatismul integrator;

Atunci când i-a muștrat pe farisei, El a provocat instabilitate social-politică în loc să fie neutru și echidistant ca orice cetățean model;

Atunci când a vorbit despre drahma cea pierdută, El a distrus principiile bune funcționalități ale unei unități de producție;

Atunci când a vorbit despre săracul Lazăr și bogatul nemilosiv, El a încurajat cerșetoria și a obnubilat *mind set*-ul plătitorului de taxe;

Atunci când a vindecat cei zece leproși, El a destabilizat sistemul medical al vremii prin apelul la credință și recunoștință;

Atunci când a alungat vânzătorii din Templu, El a vătămat porumbeii și a împiedicat buna desfășurare a comerțului cu amănuntul;

Atunci când a subliniat importanța banului văduvei, El a speculat fluctuația schimburilor valutare prin proceduri ilegale;

Atunci când a vorbit despre Judecata viitoare, El a exclus dreptul de a te abține, a proferat polarități incomode și a discriminat persoanele cu o altă opțiune de viață;

Atunci când a organizat Cina cea de Taină, El a exclus orice participare egalitaristă a persoanelor interesate de istoria religiilor;

Atunci când l-a vorbit lui Pilat, El a încurajat nesupunerea civică;

Atunci când a înviat, El a distrus verosimilitatea morții și eficiența serviciilor funebre;

Atunci când l-a reabilitat pe Petru, El a încurajat eludarea aplicării procedurilor penale;

Atunci când l-a chemat pe Toma să pună mâna în semnul cuielor, El a desconsiderat liberul arbitru;

Atunci când a fost ales Matia în locul lui Iuda Iscarioteanul, nu s-a organizat niciun concurs de evaluare obiectivă a capacităților celor propuși;

Atunci când Petru a propovăduit și botezat ca la trei mii de oameni, s-a ignorat interdicția de prozelitism și procedura de recunoaștere a unui cult religios;

Atunci când s-au ales cei șapte diaconi, s-a încurajat burocrăția bisericească;

Atunci când Sf. Arh. Ștefan a fost martirizat cu pietre, s-a minimalizat instinctul infailibil al mulțimii;

Atunci când Saul s-a convertit, s-a premiat trădarea;

Atunci când păgânii s-au botezat în Hristos, s-au forțat prietenii interesate și clientele politice;

Atunci când Sfântul Apostol Pavel a predicat în agora din Atena, el a jignit reprezentanții celorlalte culte spunând că doar Dumnezeu său este adevărat, restul fiind idoli imobili;

Atunci când Sfântul Apostol Pavel a fost arestat, el a abuzat de dreptul său de cetățean roman pentru a împiedica prin vicii de procedură aplicarea legii iudaice.

fraza cu mustul unei atmosfere patristice de(s)prinse din concentrarea duhovnicească a altor intervale.

Ceea ce suscită interesul deosebit pentru acest *opus* teologico-politic este neîncartiruirea sa partinică și disponibilitatea mentală de a angaja gândirea în afara schemelor bipolare. Autorul invită prin suflul verbului la dezbatere publică degajată de mentalitățile angoasante care domină polemicile autohtone, situând înălțimea dialogului în zona universitară de tradiție anglo-saxonă. Sigur că invitația *oficioasă* nu a fost făcută din nicio parte, dar ieșirea din zona angrenajelor excesiv de instituționale și sentimentaloides deschide poarta unor angajări de idei în contrapartidă cu *încremeni*rea maladivă în ideologie. Singur *Adevărul* și căutarea lui perpetuă, mereu pătrunzătoare și elevatoare declină identitatea și libertatea a ceea ce suntem și trăim.

Cele două mari capitole adăpostesc cuvinte esențiale surprinse de furtuna rapidă și cuceritoare a *post-adevărului*: lumină, chip, bogat, sărac, dragoste, moarte, molimă, panică, morfeme ce-și cer dreptul de a fi așezate în ordinea naturală a existenței lor, fără *îmbăieri* ideologizante și discursive, ci doar în starea lor primordială.

Observației și acuzei că Biserica Ortodoxă Română stă sub semnul zodiacal al medievalismului magic și anacronic i se oferă răspuns această carte, care nu doar excelează prin dezinhibiție mentală, ci prin motivarea angajantă și responsabilă a adevărilor Evangheliei care au cristalizat mentalitățile creștine ale Europei și românilor, proces care, *by the way*, începe în Antichitatea greco-latină, epoca medievală fiind doar o etapă în dezvoltarea acesteia. Și nu, în această cârtică nu sunt arse vrăjitoare pe rug.

Dr. Eugen-Adrian Truța

Spre înălțimi

Pr. Dan Marius Matei

A recent, la radio, o expresie mi-a captat atenția: *din punct de vedere tenistic*. Știind de unde vine credința (din auzire), oare care expresie biblică ne captează atenția spre cele veșnice?

Părintele Ioan din Iași ne captează atenția: Cei mai mari hoți sunt preoții; au furat și fură în continuare pe bețiivi din crâșme, prunci din clinicile de avort, tineri din strânsoarea ștreangului, flămânzi din șanțuri.

Dar nu-i vede nimeni. Orice hoț știe că adevărata lucrare se face la nevedere.

Suntem în trecere, nu la întrecere aici și acum, în locul în care vremelnice am fost așezați, să nu uităm de cele cerești.

Dumnezeu nu ne zice niciodată: Pentru voi nu mai am nimic! Nădejdea este ceva ce nu avem, dar suntem siguri că va veni. Nu ni se spune *Nu!*, ci *Nu încă!* Nu iau mașină unui copil de trei ani, nu încă.

Uneori e mai mare suferința psihică de a explica suferința fizică. O asumare a suferinței fizice, fără scuze ieftine, poate fi preferată unei tentative de a evita suferința, cu orice cost. Este o șlefuire dureroasă, dar necesară. Doar așa sufletul se înfrumusețează, dincolo de urâtenia din jur.

Locul nostru nu e aici, locul nostru e lângă Hristos înălțat. Când pleacă cineva iubit, nu știm sigur dacă se mai întoarce. Când Hristos Se înalță peste cerurile cerurilor și peste stelele stelelor, știm sigur că Se va întoarce să facă dreptate, nu ne va abandona. Aici e doar un exil temporar. Hristos ne va trage la El, ca pe niște naufragiați. La Înălțare, Hristos a mai învins o ispită, aceea de a face spectacol. Mesajul este clar: Fiecare om este născut pentru Cer și întreaga răsplată va fi să Îl vedem.

Nu putem alege o viață fără nici o suferință, mai mică sau nu. Dar putem alege să fim liberi, putem evada din labirintul trecutului. Nu avem unde să fugim de propriul disconfort, trebuie să îl înfruntăm. Vindecarea e gratuită din partea Lui, dar nu vine la comandă.

Cum ne dăm seama că spunem inepții?! Greu de zis, mai ales că ne supăram foc ori de câte ori ni se spune asta. Doamne, spune-ne Tu ce să grăim, ca să nu tulburăm și să nu smintim pe nimeni.

Episcopul IGNATIE al Hușilor, *Maladia ideologiei și terapia Adevărului*, introducere de Teodor Baconschi, Editura Horeb, Huși, 2020.

Volumul *Maladia ideologiei și terapia Adevărului* gândit și scris de Episcopul Ignatie al Hușilor, cu o introducere de Teodor Baconschi, adună 23 de eseuri și fragmente esențiale sub zenitul tipografic al Editurii Horeb (Huși, 2020) într-o formă care concentrează luările de poziție, meditațiile și incursiunile în zona debusolantă și polemică a agoriei publice.

Lucrarea strălucește printr-o scriitură concentrată care clarifică, ironizează și încurajează creștinul să decodifice implicațiile sociale ale opțiunilor noastre civice. Stilul personal și fortifiant al peniței face dovada neînregimentării ideologice și creează acel spațiu vital în care se simte adierea libertății, detașării și dezinvolturii unei minți sănătoase și puternic ancorate cultural. Ierarhul istorice eparhii hușene scrie țintit și limpede aplicând grile de lectură ludică pentru episoadele declarative de corectitudine politică autohtonă, dar reușind în egală măsură să fermenteze

Sfințirea Bisericii Studenților din Cluj

Darius Echim

Sâmbătă, 12 iunie 2021, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului, și Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcopul-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, s-au aflat în mijlocul studenților din Campusul universitar Hașdeu, Cluj-Napoca, cu prilejul sfințirii Bisericii Studenților al cărei preot este părintele Ciprian Negreanu.

De la ora 8:30, cei doi ierarhi clujeni au săvârșit slujba de târnosire a bisericii de lemn, cu hramurile „Sfântul Ioan Evanghelistul” și „Sfântul Ierarh Nicolae”, după 18 ani de la punerea pietrei de temelie. La finalul slujbei, Părintele Arhiepiscop și Mitropolit Andrei a felicitat comunitatea studențească pentru strădania de a ridica această ctitorie pentru veșnicie.

În continuare, de la ora 10:00, pe un podium special amenajat în fața lăcașului de cult, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei și Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, alături de un sobor de preoți și diaconi, au oficiat Sfânta Liturghie. La slujbă a participat și Preasfințitul Părinte Vasile Flueraș, Episcop emerit al Clujului, cel care a pus piatra de temelie și a săvârșit prima slujbă în biserică din campus.

Din sobor au făcut parte: consilierul eparhial pe probleme de misiune și protocol – arhidiaconul Claudiu Grama, protopopul de Cluj II – preotul Alexandru Constantin Ciui, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca – arhim. prof. Teofil Tia, directorul Școlii Doctorale „Isidor Todoran” – pr. prof. Vasile Stanciu, pr. prof. Ioan Chirilă – cadru universitar al Facultății de Teologie, alături de alți preoți invitați.

După citirea pericopei evanghelice, Episcopul-vicar Benedict Bistrițeanul a rostit un cuvânt de învățătură, în care a vorbit despre Biserică, explicând că ne aflăm în perioada de așteptare a Duhului Sfânt și a arătării Bisericii în toată slava Sa. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul „Sfântul Lavrentie al Cernigovului” al Bisericii Studenților, dirijat de Doina Costin. La finalul slujbei, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei le-a adresat celor prezenți un gând duhovnicesc și i-a felicitat pe toți cei care s-au implicat în edificarea bisericii. Totodată, i-a îndemnat pe tineri să fie misionari râvnitori.

În semn de apreciere și respect, pentru meritele deosebite în promovarea valorilor creștine, din partea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Înaltpreasfințitul Părinte Andrei a oferit Asociației Studenților Creștini Ortodocși, Filiala Cluj-Napoca, Diploma omagială cu medalie a anului 2020, „Anul omagial al pastorației părinților și copiilor”.

Pentru întreaga activitate administrativă și pastorală desfășurată în cei 20 de ani de slujire preotească în mijlocul studenților din campusul Hașdeu, ca recunoaștere a eforturilor de a construi lăcașul de cult și de a încheia comunitatea formată din studenți veniți din toată țara să studieze la Cluj, Părintele Mitropolit Andrei l-a ridicat la rangul de iconom stavrofor, cu dreptul de a purta crucea pectorală, pe părintele Ciprian Negreanu. Părintelui Mihai Meseșan (Lugano, Elveția) i-a acordat Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” pentru clerici, iar arhimandritul Gabriel Bunge (Lugano, Elveția) a primit Ordinul „Mihai Vodă” pentru clerici.

De asemenea, prof. univ. dr. Andrei Marga, rector al Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, în perioada 1993-2004 și 2008-2012, a fost distins cu Ordinul „Mihai Vodă” pentru mireni, iar preoteasa Corina Negreanu a primit Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”. Diplome de aleasă cinstire au primit toți ostenitorii și binefăcătorii din cadrul Bisericii Studenților.

Slujba a fost oficiată cu respectarea măsurilor igienico-sanitare prevăzute în reglementările aflate în vigoare, în prezența a numeroși studenți, cadre universitare și credincioși clujeni, precum și a autorităților locale și județene, în frunte cu prefectul județului Cluj, Tasnádi István Szilárd.

Tot în această zi, la finalul slujbei, Ceata „Sfântul Ioan Valahul”, din cadrul Bisericii Studenților, a pus în scenă un vechi obicei românesc de împletire a cununii de Rusalii. Ceata „Sfântul Ioan Valahul” este cel mai numeros grup, având o prezență constantă în cadrul spectacolelor organizate la Biserica Studenților. Membrii grupului îmbracă straie de sărbătoare ale țaranilor români.

„Biserița din Hașdeu” – un acasă fondator Gânduri răzlețe la vreme de sărbătoare

Aflat în mijlocul campusului universitar „B.P. Hasdeu”, Biserica Studenților devine centru, punct de referință, dar și punct de întoarcere, pentru cei care „au crescut” în jurul acesteia. O arhitectură românească, la care se adaugă un interior împodobit discret, dar vizibil calitativ, în duhul cel mai ortodox, dar, mai ales, slujirea așezată, însoțită de o cântare armonioasă, bine organizată, fac din această biserică un topos esențial și formator în viața studenților clujeni. Mai adăugăm și faptul că această locație este și un spațiu al întâlnirii, în dimensiunea ei socială, dar și spirituală – cu Dumnezeu, cu sine, cu ceilalți. În sinteză, în această Biseriță se realizează întâlnirea cu bucuria și entuziasmul tinereții, cu simțul odihnit al tradiției, ambele integrate unei rânduieli liturgice autentice, toate conducând spre firescul Ortodoxiei și al vieții, în general. Acest program sănătos și „oferta spirituală”, în consecință, i se datorează Părintelui Ciprian Negreanu, care și-a pus amprenta asupra acestei lucrări pastorale, dar și tuturor celor care îi stau aproape de ani de zile, clerici și tineri. De acum vorbim de o familie a Biseriței, prezentă în apropiere sau răspândită în lume, însă cu corzile strâns legate de acest topos formativ.

Generații de-a rândul s-au bucurat de această formare și se bucură și acum. Cei mai mulți, născuți în Biserică, au crescut frumos în Biseriță, în înțelegere și practică. Dar sunt și o categorie, deloc de neluat în seamă, care s-au născut acolo, printr-o întâlnire directă sau mijlocită cu frumosul Evangheliei și al Liturghiei. Este un loc al convertirii, ca descoperire a credinței, dinspre în afară înspre înăuntru, dar și al redescoperirii, în sensul de convertire lăuntrică tot mai adâncă. De aceea, în titlul acestui cuvânt-prefață am folosit expresia „un

acasă fondator” cu referire la Biserica Studenților. Este un punct de plecare, o bază solidă, un loc de referință, „făcător” de oameni după chipul lui Hristos, creștini entuziaști, luminoși și misionari, dar și bine așezați în zona socială, cu viziune limpede asupra vieții, cu relații sănătoase și cu o plasare coerentă în dinamica lumii.

Sărbătorile reprezintă vremuri de judecată în sensul retrospectivelor necesare și frumoase deopotrivă. Acestea sunt momente euharistice, de reconfort și recunoștință, dar și de deschidere înspre cele ce se mai pot adăuga, nefăcute sau de făcut. Sfințirea Biseriței este „sărbătoare a sărbătorilor” și „praznic al praznicelor”, înnoire a comunității, dar și înnoire personală. Este un timp al bucuriei, dar și un timp al întoarcerii. De aceea, „Biserița din Hașdeu”, pe lângă un acasă fondator, evidențiind firescul vieții, într-o primă fază, devine și „un acasă regăsit”, pentru cei care se întorc – la sărbătoare, la origine, la odihnă. Se întâmplă acum acel cuvânt frumos – *Dacă îți-e dor de noi, te așteptăm să vii acasă, de sărbători*. Mulți sunt cei care se întorc... Întoarcerea este și un exercițiu identitar.

Mă adaug și eu celor care prăznuiesc, fiind eu însumi beneficiar al bucuriei și al căldurii sufletești din Biseriță, dorind din toată inima să fiu parte din această familie de tineri sau oameni cu inima tânără. Îl felicităm pe Părintele Ciprian Negreanu pentru această lucrare, dar și pe toți cei care se consideră parte din familia Biseriței. Ne întoarcem sărbătorește acasă și zăbovim tihnit și frumos.

Cu tinerească și frățească îmbrățișare,

† **Benedict Bistrițeanul**

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului

Biserica Studenților din „Hașdeu”, locul în care tinerii se întâlnesc și se simt ca acasă

† Andrei

Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

Emare lucru ca, într-un oraș universitar, unde tânărul ajunge după ce s-a rupt de mediul familial, să găsească un mediu „ca acasă” și să se bucure de întâlnirea cu alți tineri preocupați de cele spirituale.

Un astfel de mediu le oferă tinerilor studenți Biserița din „Hașdeu”, unde Părintele Ciprian Negreanu face din studenții studioși și cuminiți o mare familie.

Nu e ușor ca, din tineri cu personalități diferite, să crezi o familie. Familia e un așezământ sfânt. Pe bună dreptate, Ioan Alexandru scrie că familia este întemeiată pe cea mai trainică dimensiune a Universului, care nu pierie niciodată, și aceasta este dragostea. Iar dragostea adevărată începe cu jertfa de sine *pentru că numai unde stăpânește spiritul jertfei de sine este locul larg de viațuire pentru ceilalți*¹.

Tinerii, atunci când îmbrățișează un ideal, sunt entuziaști. Dacă iau un steag în mână, merg până la capăt. Pentru ei, cuvintele Sfântului Apostol Petru sunt datătoare de ton: *Trăiți ca oameni liberi, dar nu ca și cum ați avea libertatea drept acoperământ al răutății* (I Petru 2, 16).

Tinerii cuminiți își dau seama că astăzi nu se mai face deosebire între bine și rău. A avea relații extraconjugale, a trăi în uniune consensuală, a întemeia un cuplu cu o persoană de același sex, și ce să mai vorbim de intimități cu diverse persoane înainte de căsătorie, par lucruri normale pentru o lume care și-a pierdut orientarea.

Tinerii care fac parte din comunitatea de la Biserița Studenților din „Hașdeu”, în pofida tuturor acestor lucruri, mai vor să trăiască frumos. Nu e ușor, dar e eroic. Un erou, un sfânt, este prezent, în potență, în fiecare dintre tineri, băieți și fete. *În tinerețea noastră*, scrie dr. Alexis Carrel, laureat al premiului Nobel, *purțăm în noi o mulțime de ființe virtuale, care apoi mor una câte una. Fiecare bătrân este înconjurat de cortegiul acelora care ar fi putut să fie, de toate posibilitățile avortate. Noi suntem deopotrivă un fluid care se solidifică, o comoară care se sărăcește, o istorie care se scrie, o personalitate care se creează*².

Un tânăr cuminte trăiește frumos și gândește frumos. Trebuie să gândească frumos, pentru că toate faptele își au izvorul în cugtare. Un om cu idei frumoase și sănătoase acționează corect. Un tânăr integru sufletește crede în Dumnezeu. Crezând în Dumnezeu, trebuie să ia în serios învățătura revelată de Dumnezeu, iar această învățătură îl îndeamnă la o viață curată: *Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu* (Matei 5, 8).

Spune Mircea Eliade că tânărul se naște cu simțământul sacralului în suflet³. Iar Înțeleptul Solomon zice: *Deșerți sunt din fire toți oamenii care nu cunosc pe Dumnezeu și care n-au știut, plecând de la bunătățile văzute, să vadă pe Cel care este, nici din cercetarea lucrurilor Sale să înțeleagă pe meșter* (Înțelepciune 13, 1).

Credința în Dumnezeu și preocupările duhovnicești au efecte revoluționare asupra modului de a gândi și a acționa al tânărului. Gânditorul danez Sören Kierkegaard scrie: *O singură viață ai de trăit. Dacă, atunci când vine moartea, se constată că viața ta a fost bine folosită, adică se va afla într-o poziție bună față de eternitate, Dumnezeu să fie laudat! Dacă nu, atunci situația e ireparabilă*⁴.

Tinerii ce alcătuiesc comunitatea de la Biserița din „Hașdeu” își pun aceste probleme. Părintele Ciprian Negreanu cântă și merge înainte dimpreună cu ei, știind cu toții că, la capătul drumului, îi așteaptă Dumnezeu.

¹ Ioan Alexandru, *Iubirea de Patrie*, Editura Eminescu, București, 1985, p. 93.

² Apud † Ioan Suciu, *Eroism*, Alba Iulia, 2002.

³ *Istoria credințelor și ideilor religioase*, vol. I, București, 1991, p. 9.

⁴ Cf. Wolfgang Böhne, *Dacă Dumnezeu ar exista cu adevărat*, Ed. Agape, 1995, p. 6.

Activități ale Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj (iunie 2021)

Semnalăm apariții editoriale:

- *Personalități ale Universității „Babeș-Bolyai”*. X. Ioan Lupaș, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021, (coordonatori Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă și Dr. Iuliu-Marius Morariu) - format on line și letric,

- *Patrologia în cercetarea teologilor ortodocși români*, vol. I Periodicele de tradiție din Patriarhia Română. Ghid bibliografic, Ed. Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca, 2021, (coordonatori Pr. conf. univ. dr. Daniel Buda și Pr. lect. univ. dr. Adrian Podaru, realizat de o echipă de tineri cercetători: Cătălin-Emanuel Ștefan, drd. Bogdan Negrea, drd. Iancu Buda, dr. Gabriel Noje, drd. Bogdan Șoptorean, dr. Ioan Popa-Bota, lect. univ. dr. Stelian Pașca-Tușa) - on line.

Centrul de Studii Misionare și Nomocanonice al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, a organizat miercuri, 2 iunie 2021, în sistem on line, conferința: *Dialogue and Mission at the Intersection of Three Continents. The Case of Arabic Theology*, susținută de dr. Evi Voulgaraki-Pissina (Atena).

În perioada 2-5 iunie 2021, Școala Doctorală „Dumitru Stăniloae” din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” a Universității din București a organizat la Centrul Social-Pastoral *Sfânta Cruce* al Mănăstirii Caraiman, Bușteni ediția a IV-a a Conferinței Naționale a doctoranzilor în Teologie Ortodoxă. Facultatea noastră a fost reprezentată de următorii studenți-doctoranzi care au susținut comunicări: Daniel-Matei Pop: *Preotul Profesor Martir Florea Mureșan - o pagină din dosarul său de canonizare*; Mihai Nevoșdar: *Experiența desomatizării, antidot la dictatura relativismului*.

La această manifestare a participat și Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, directorul Școlii Doctorale „Isidor Todoran” care a moderat una dintre sesiuni.

Vineri, 4 iunie 2021, Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia, decanul facultății a participat la **Festivitatea** de absolvire a elevilor claselor a XII-a, promoția 2017-2021, de la Seminarul Teologic Ortodox din Cluj-Napoca și a transmis un mesaj de felicitare și apreciere.

Marți, 8 iunie 2021 Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia realizează și lansează în eter testimonialul *Provocările sistemului educațional digitalizat. Criză de motivație sau fortificare interioară și determinism revitalizat?* la cererea ANOSR (Asociația Națională a organizațiilor Studențești din România).

În zilele de 8 și 9 iunie 2021 Școala Doctorală de Teologie „Isidor Todoran” a Facultății de Teologie Ortodoxă din Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca a organizat, în sistem on line, Simpozionul național *Ortodoxia clujeană la ceas aniversar. Spiritualitate, Teologie, Cultură - 100 de ani de la reactivarea scaunului episcopal*.

În deschidere au rostit alocuțiuni: Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Directorul Școlii Doctorale de Teologie „Isidor Todoran”, IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, PS lect. univ. dr. Benedict Bistrițeanul, Prof. univ. dr. Adrian Petrușel, prorector al Universității „Babeș-Bolyai” care a transmis mesajul rectorului instituției, Prof. univ. dr. Daniel David, Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, Prof. univ. dr. Adrian Lemeni, directorul Școlii Doctorale a Facultății de Teologie Ortodoxă „Justinian Patriarhul” din București.

Au participat peste 70 de studenți-doctoranzi în Teologie Ortodoxă de la Facultățile din București, Cluj-Napoca, Sibiu, Iași, Alba Iulia, Oradea, Arad și Craiova, dar și studenți-doctoranzi în alte domenii (Universitatea Națională de Arte „George Enescu” din Iași și Universitatea „Ovidius” din Constanța). Lucrările simpozionului s-au desfășurat pe patru secțiuni: Teologie-istorie, Teologie sistematică, Teologie biblică și Teologie practică.

Facultatea noastră a fost reprezentată de următorii studenți-doctoranzi care au susținut comunicări: Pr. drd. Cosmin-Florin Biriș - *Implicații juridice ale înființării Episcopiei de Cluj*; Pr. drd. Claudiu-Ionuț Boia - *Nicolae Ivan și ținuturile Sălajului*; Drd. Lucia-Antoaneta Câmpeanu - *Diaspora ortodoxă română din Germania - începuturile și provocările actuale*; Drd. Mădălin-Gheorghe-Lucian Trohnel - *Documente inedite privitoare la reînvierea vechilor eparhii de Vad și Feleac cu reședința la Cluj*; Pr. drd. Teodor-Marius Cornea - *Episcopul Nicolae Ivan, completări inedite la biografia sa*; Dr. Mircea Gheorghe Abrudan - *Înființarea Episcopiei Clujului în dezbaterile Parlamentului României din primăvara anului 1921*; Pr. drd. Ionuț Hens - *Nicolae Ivan și restituirea memoriei lui Baba Novac*; Drd. Gabriel-Nicolae Bleahu - *Relația universitară dintre Institutul Teologic Ortodox din München și Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca*; Pr. drd. Grigore-Toma Someșan - *Logos și abis la Dostoievski. Problema mântuirii în romanul Demonii*; Pr. drd. Anton-Viorel Pop - *Perspectiva creștină asupra sfârșitului vieții versus îndăjirea tera-*

peutică; Dr. Călin-Emilian Cira - *Singularitatea tehnologică. O perspectivă creștin-ortodoxă*; Drd. Grigore Chira - *Hristos - boier, în viziunea lui N. Steinhart*; Pr. drd. Buda Iancu-Ionuț Buda - *Dimensiunea mesianică a primului psalm regal (Ps. 2.2)*; Drd. Marius-George Tănase - *Iov 19,25 -27: Teologia goel-ului și nădejdea învierii*; Drd. Mircea-Grigore Grec - *Ghehazi, ucenicul lui Elisei - între împlinirea misiunii și eșec*; Drd. Bogdan-Lucian Șoptorean - *Dumnezeul oștirilor în războiul nevăzut. Implicații spirituale ale numelui divin Yahve Țebaot*; Drd. Iuliana-Anișoara Luțai - *Contribuția remarcabilă a IPS Bartolomeu Anania la apărarea demnității familiei creștine - factor de temelie al neamului românesc*; Pr. drd. Nicolae-George Barbu - *Inițiative catehetice și proiecte educative în Biserica Greciei (1821-2021) și în Ardeal (1921-2021)*; Pr. drd. Marcel Gheberta - *O predică inedită a episcopului Nicolae Ivan, în manuscris*; Drd. Alexandru-Cristian Lukacs - *Elemente canonice privind organizarea actuala a pastoralei la nivel urban în comparație cu situația din capitalele Imperiului Roman (Roma și Constantinopol, sec. IV-V)*; Pr. drd. Eugen-Sebastian Teacu - *Grija Bisericii pentru formarea continuă a clerului. O evaluare a preocupărilor canonic-legislative în perioada obținerii Autocefaliei Bisericii Ortodoxe Române*; Drd. Ionela-Silvana Codrean - *Libertatea Cultelor în contextul Covid-19. Modificare a raporturilor dintre stat și culte (Franța și România)*; Pr. drd. Gelu-Valentin Porumb - *Evoluții și tendințe privind raportarea Statelor europene la viața de familie*; Pr. drd. Lucian Greabu - *Părintele Profesor Liviu Galaction Munteanu, ctitor al învățământului teologic ortodox din Cluj*; Drd. Crăciun-Ioan Lăcătuș - *Elite intelectuale rome în cele două județe ale Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului*; Drd. Ionuț-Eugen Chifa - *Ioan Bunea, pionierul clujean al analizei fenomenului convertirii*; Drd. Mihaela Brânză - *Educația religioasă a preșcolarilor de astăzi între lume și Împărăția cerurilor*; Drd. Daniel-Matei Pop - *Elemente de istoriografie la 100 de ani de la reînființarea Eparhiei Vadului, Feleacului și Clujului*; Drd. Mihai Nevoșdar - *Abordări pastorale recente în tanatologia românească. Elemente specifice de desomatizare într-o analiză comparată*; Pr. drd. Gabriel-Gheorghiu Dorofteșe - *Din paginile unor muzicieni bucovineni: Arhidiaconul Mihai Ursuleac*; Arhim. dr. Simeon Pinte - *Celebrarea liturgică pascală în tradiția catedrală aghiopolită și influența ei asupra dezvoltării ritualului pascal contemporan*; Pr. drd. Nicolae Vlad - *Școala clujeană de muzică bisericească: tradiție și continuitate*; Pr. drd. Emilian-Marius Făgădaru - *Preacinstirea Maicii Domnului în primele secole*; Drd. Johann Malaki - *Dreptatea lui Dumnezeu mai presus de Lege, după Romani, 9-11*; Protos. drd. Siluan (Claudiu-Aurelian) Farcaș - *Preoția sacramentală a Bisericii în lumina Cuvântării din Milet. O perspectivă paulină (Fap. 20,28)*; Pr. drd. Grigore-Dumitru Roșca - *Melchisedec, rege al dreptății și al păcii. O perspectivă biblică*; Diac. drd. Daniel Lucian Fărcaș - *Botezul cu Duh Sfânt în mărturia lui Ioan Botezătorul. O perspectivă ioaneică*. Lucrările prezentate vor fi publicate în *Studia Theologica Orthodoxa Doctoralia Napocensia*, revista de specialitate a Școlii Doctorale „Isidor Todoran” din Cluj-Napoca.

Conduziile au fost prezentate de către Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu:

- Simpozionul a marcat centenarul reactivării vechilor scaune episcopale de la Vad și Feleac, cu reședința în capitala culturală a Transilvaniei, Cluj;

- Personalitatea Episcopului Nicolae Ivan a fost pusă în lumină prin relevarea unor aspecte inedite din viața sa, cvasi-necunoscute, extrase din documente de arhivă necercetate până acum;

- Majoritatea specialiștilor din domeniul istoriografiei bisericești sunt de părere că ar trebui alcătuită o nouă monografie dedicată Episcopului Nicolae Ivan, actualizată, bazată pe noi documente de arhivă, pe relațiile interpersonale ale ierarhului cu diferite personalități, activitatea pastorală, edilitară, filantropică și culturală;

- Centralitatea instituțională a Episcopului Nicolae Ivan în traiectoria calitativă a Academiei Teologice din Cluj;

- Evidențierea tradiției șaguniene în care a fost ancorată întreaga viață bisericească a reînființatei eparhii a Vadului, Feleacului și Clujului;

- Tematica interdisciplinară a conferit lucrărilor prezentate de către doctoranzi un plus de interes, a suscitată discuții pertinente, a provocat interpellări academice și a propus posibile răspunsuri la multitudinea provocărilor cu care se confruntă cercetarea teologică doctorală contemporană;

- Simpozionul s-a bucurat de o prezență selectă a doctoranzilor din diferite centre universitare partenere ale Universității „Babeș-Bolyai”;

- S-a subliniat necesitatea ancorării cercetării doctorale pe o experiență spirituală autentică, pentru a nu se crea un hiatus între aspectele pur științifice ce țin de exigențele cercetării teologice de azi și viața spirituală;

- Comunicările științifice au fost bine articulate și provocatoare, iar schimbul academic dintre participanți a fost de cea mai bună calitate.

Joi, 10 iunie 2021, în ziua Praznicului Înălțării Domnului a avut loc, la Muzeul Mitropoliei Clujului, vernisajul expoziției de grafică *Chipuri ale sfințeniei* a artistului plastic Aida Șușter-Boțan (26 de lucrări în creion și pastel care înfățișează portretele unor personalități ale Ortodoxiei și spiritualității românești). Au luat cuvântul Prof. univ. dr. Marcel Gheorghe Muntean și Pr. lect. univ. dr. Paul Siladi. Expoziția rămâne deschisă până în data de 3 iulie 2021.

Fundația „Mitropolitul Bartolomeu” Cluj-Napoca, în parteneriat cu Arhiepiscopia Sucevei și Rădăuților, Universitatea „Ștefan cel Mare” Suceava, Inspectoratul Școlar Județean Suceava, Seminarul Teologic Liceal Ortodox „Mitropolitul Dosoftei” au orga-

nizat, vineri, 11 iunie 2021 (ziua de prăznuire a Sf. Apostol Bartolomeu), la Mănăstirea Dragomirna, ediția a VIII-a a Simpozionului Național *Valori naționale în creația Mitropolitului Bartolomeu Valeriu Anania*. Pr. prof. univ. dr. Ștefan Iloaie, directorul Departamentului de Teologie Ortodoxă a susținut comunicarea: *Lumina - bucurie și viață, în pastora-lele Mitropolitului Bartolomeu la Învierea Domnului*.

Sâmbătă, 12 iunie 2021, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei și Preasfințitul Părinte Episcop-vicar Lect. univ. dr. Benedict Bistrițeanul au târnosit biserica studenților din incinta Campusului universitar Hașdeu din Cluj-Napoca și au oficiat Sfânta Liturghie. Din soborul de slujitori au făcut parte decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia, directorul Școlii Doctorale „Isidor Todoran” Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu și Pr. prof. univ. dr. Ioan Chirilă.

Luni, 14 iunie 2021 au fost susținute public sub egida Școlii Doctorale de Teologie „Isidor Todoran” două teze de doctorat în Teologie, la specializarea Muzică bisericească și ritual, alcătuite sub îndrumarea Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu: Cristian-Mihail Paraschiv: *Concertul coral religios în spațiul românesc în creația compozitorilor: Gavriil Muzicescu, Sabin Drăgoi, Paul Constantinescu și Ion Popescu Runcu*; Constantin Gordon, *Principii componistice în acțiunea de românire a cântării bisericești la Macarie Ieromonahul*.

Miercuri, 14 iunie 2021, Arhiepiscopia Sibiului a organizat, în mediul online, conferința preoților din Protopopiatele Făgăraș și Rupea, cu tema: *Pastorația românilor din diaspora*. Invitat a fost Pr. conf. univ. dr. Patriciu-Dorin Vlaicu care a prezentat o perspectivă canonică asupra diasporei ortodoxe.

La Catedrala Episcopală „Înălțarea Domnului” din Zalău a avut loc marți, 15 iunie, conferința semestrială de primăvară a preoților din Episcopia Sălajului. Pr. drd. Doru-Vasile Gârboan a susținut comunicarea cu tema *Crâmpie de viață, trăire și mărturisire din istoria diasporei române din Occident*.

În Duminica Rusaliilor, 20 iunie 2021, în fața Catedralei Mitropolitane Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei și Preasfințitul Părinte Episcop-vicar Lect. univ. dr. Benedict Bistrițeanul au oficiat Vecernia plecării genunchilor. Răspunsurile liturgice au fost date de Corul de cameră „Psalmodia Transylvanica”, al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, dirijat de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu.

Luni, 21 iunie 2021, Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia slujește Sfânta Liturghie în Parohia Ortodoxă „Sf. Treime” din Bistrița, cu prilejul hramului (împreună cu Pr. Grigore Foltș, duhovnicul Facultății de Teologie și preotul paroh Tudor Mudure, consilierul cu probleme de Misiune și Tineret pentru județul Bistrița-Năsăud) și rostește cuvântul de învățătură.

Vineri, 25 iunie 2021, Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia dă un interviu pentru Televiziunea Română de promovare a Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

Miercuri, 30 iunie 2021, Protos. dr. Maxim (Iuliu-Marius) Morariu, secretarul Centrului de Cercetare „Ioan Lupaș” din cadrul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca a susținut public la Universitatea Pontificală „Angelicum” din Roma teza de doctorat în Științe Sociale, cu tema: *Virgil Gheorghiu' s Political Reflection on Communism, National Socialism and Capitalism*, elaborate sub îndrumarea Prof. dr. Valeria Sala. Au participat, prin platforma Zoom: IPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, PS lect. univ. dr. Benedict Bistrițeanul și Arhim. prof. univ. dr. habil. Teofil Tia.

Între absolvenții de seamă ai acestei universități se numără Papa Ioan Paul al doilea, iar între dascăli: Jacques Maritain, Yves Congar, sau Gustavo Gutierrez, părintele Teologiei eliberării.

În cursul lunii iunie au continuat în cadrul Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului Conferințele preoțești de primăvară 2021, prezidate de IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI, cu tema legată de „Anul omagial al pastorației românilor din afara României (de pretutindenii)”: În cadrul acestora Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, decanul facultății a susținut prelegerea cu titlul: *Parohia ortodoxă română din diaspora: paradigmă misionară multifactorială*: luni, 7 iunie 2021 - Protopopiatul Cluj II (Mănăstirea Florești); marți, 8 iunie 2021 - Protopopiatul Turda (Mănăstirea Mihai Vodă); marți, 15 iunie 2021 - Protopopiatul Dej (Mănăstirea Cășiel); joi, 17 iunie 2021 - Protopopiatul Cluj I (Mănăstirea Feleacu).

În perioada 20 iunie - 5 iulie, în Spațiul cu artă contemporană din incinta Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca a avut loc o expoziție cu lucrări de licență a unor absolvenți ai specializării Artă sacră. Coordonatorul proiectului este Lect. univ. dr. Marius-Dan Gheneșcu.

Dr. Dacian But-Căpușan

† **VASILE Flueraș**
EPISCOP EMERIT AL CLUJULUI

Iunie

01 iunie

Face o vizită în parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăstur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu).

Se reculege preț de câteva momente în rugăciune.

02 iunie (Sf. Mare Mc. Ioan cel Nou de la Suceava)

Asistă la Sfânta Liturghie săvârșită în Paraclisul Episcopal rostind ecfonise și binecuvântări.

03 iunie

Primește la reședința episcopală pe părintele Ștefan Mindea – medic neurochirurg, dimpreună cu Pcu. Părinte Iustin Dănilă, starețul Mănăstirii “Văcăreștii Noi” din Constanța.

04 iunie (Sf. Mc. Zotic, Atal, Camasie și Filip de la Niculițel)

În Paraclisul Episcopal asistă la Sfânta Liturghie, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

06 iunie (Duminica a VI-a după Paști)

Asistă la Sfânta Liturghie săvârșită în Paraclisul Episcopal rostind ecfonise și binecuvântări.

Face o vizită în parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăstur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu).

08 iunie (Sf. Mc. Nicandru și Marcian)

În Paraclisul Episcopal asistă la Sfânta Liturghie, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

10 iunie (**Înălțarea Domnului**)

Asistă la Sfânta Liturghie săvârșită în Paraclisul Episcopal rostind ecfonise și binecuvântări.

Săvârșește slujba Parastasului, în memoria Eroilor Neamului.

11 iunie (**Sf. Ap. Bartolomeu și Sf. Ier. Luca al Crimeei**)

În Paraclisul Episcopal asistă la Sfânta Liturghie, unde rostește ecfonise și binecuvântări.

12 iunie

Asistă la Sfânta Liturghie oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte ANDREI, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului și Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, cu prilejul sfințirii Bisericii Studenților din Campusul universitar Hașdeu din Cluj-Napoca (preot misionar: Pr. Ciprian Negreanu).

13 iunie (**Duminica a VII - după Paști**)

În Paraclisul Episcopal, asistă la Sfânta Liturghie rostind ecfonise și binecuvântări.

Face o vizită în parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăstur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu).

Se reculege preț de câteva clipe în rugăciune, în fața icoanei *Maicii Domnului*, copie a icoanei făcătoare de minuni de la Mănăstirea Nicula.

16 iunie

Face o vizită la *Centrul de Îngrijiri Paliative “Sfântul Nectarie”* din Cluj-Napoca (director: Pr. Dr. Bogdan Chiorean).

17 iunie

Face o vizită la fam. Marius și Anca Șerpar în localitatea

Bonțida unde binecuvintează lucrările realizate.

19 iunie (Sâmbăta morților – moșii de vară)

În Paraclisul Episcopal săvârșește slujba Parastasului, rugându-se pentru toți cei adormiți întru dreapta credință și nădejdea învierii.

20 iunie (Pogorârea Sfântului Duh)

Pe esplanada din fața Catedralei Mitropolitane din Cluj-Napoca, asistă la Sfânta Liturghie oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte ANDREI, Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului cu prilejul *Praznicului Rusaliilor*.

Participă alături de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI, la recepția organizată la Centrul Eparhial.

21 iunie (Sfânta Treime)

În Capela „Sf. Ierarh Vasile cel Mare și Sf. Iulian din Tars” din cadrul *Așezământului de vârstnici* din localitatea Popești, jud. Cluj (slujitor: Pr. Radu Bob), asistă la Sfânta Liturghie unde rostește ecfonise și binecuvântări.

La finalul Sfintei Liturghii săvârșește slujba Parastasului pentru cei adormiți din familia ctitorilor așezământului.

22 iunie

Săvârșește slujba *Acatistului și Paraclisul Maicii Domnului* în Paraclisul Episcopal, rugându-se Bunului Dumnezeu și Maicii Domnului pentru elevii clasei a VIII-a care se află în examene.

23 iunie

Face o vizită în parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăstur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu).

Se reculege preț de câteva momente în rugăciune, în fața icoanei *Maicii Domnului*, copie a icoanei făcătoare de minuni de la Mănăstirea Nicula.

24 iunie (Nașterea Sf. Prooroc Ioan Botezătorul)

Asistă la Sfânta Liturghie săvârșită în Paraclisul Episcopal rostind ecfonise și binecuvântări, precum și rugăciuni speciale pentru elevii clasei a

VIII-a care se află în examene.

27 iunie (Duminica întâi după Rusalii)

În Paraclisul Episcopal, asistă la Sfânta Liturghie rostind ecfonise și binecuvântări.

Face o vizită în parohia „Adormirea Maicii Domnului”, din cartierul clujean Mănăstur (parohi: Pr. Protopop Hognogi Dănuț Liviu și Pr. Dorin Ioan Ielciu).

În cimitirul parohial se reculege preț de câteva clipe la mormântul părinților.

28 iunie

Săvârșește slujba *Acatistului și Paraclisul Maicii Domnului* în Paraclisul Episcopal, rugându-se Bunului Dumnezeu și Maicii Domnului pentru elevii clasei a XII-a care se află în examenul național de bacalaureat.

29 iunie

(Sfinții Apostoli Petru și Pavel)

Asistă la Sfânta Liturghie săvârșită în Paraclisul Episcopal rostind ecfonise și binecuvântări, precum și rugăciuni speciale pentru elevii clasei a XII-a care se află în examenul național de bacalaureat.

30 iunie (Sf. Ier. Ghelasie de la Râmeț)

În Paraclisul Episcopal, asistă la Sfânta Liturghie rostind ecfonise și binecuvântări, precum și rugăciuni pentru elevii clasei a XII-a care se află în examenul național de bacalaureat.

A consemnat Pr. Gheorghe-Daniel Puian

† **BENEDICT Bistrițeanul**

EPISCOP-VICAR AL ARHIEPISCOPIEI VADULUI, FELEACULUI ȘI CLUJULUI

Iunie

1 iunie

De Sfântul Iustin Martirul și Filozoful, în sobor de preoți și diaconi, săvârșește Sfânta Liturghie și predică la Paraclisul Seminarului Teologic Ortodox din Cluj-Napoca.

2 iunie

Program de audiențe la birou; de la ora 15⁰⁰, examinează online, la disciplina Spiritualitate studenții anului III, secțiile Didactică, Asistență Socială și Artă Sacră, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca.

3 iunie:

De la ora 12⁰⁰, la Hotelul Victoria din Cluj-Napoca, participă la aniversarea a 30 de ani de la constituirea Asociației Cadrelor Militare în Rezervă și Retragere din Ministerul Afacerilor Interne; de la ora 15⁰⁰ evaluează în mediul online, la disciplina Spiritualitate, studenții din anul III, secțiile Didactică, Asistență Socială și Artă Sacră, de la Facultatea de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, iar de la ora 17⁰⁰, la disciplina Limba și literatura siriacă pe studenții din anul II.

Preasfințitul Părinte Vasile Flueraș, Episcop Emerit al Clujului, asistând la Sfânta Liturghie oficiată de Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei și de Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul, cu prilejul sfințirii Bisericii Studenților din Campusul universitar Hașdeu din Cluj-Napoca, 12 iunie 2021.

Preasfințitul Părinte Benedict Bistrițeanul,

Episcop-vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului, binecuvântând noul altar de vară construit în proximitatea bisericii Tuturor Sfinților a Mănăstirii Strâmba (Protopopiatul Bistrița), în ziua hramului, prilej cu care a săvârșit Sfânta Liturghie și a ținut un cuvânt de învățătură, 27 iunie 2021.

4 iunie

Program de audiențe la birou.

5 iunie

Săvârșește Sfânta Liturghie și predică în Parohia Sâmboieni (Protopopiatul Gherla). Binecuvintează lucrările de renovare efectuate la casa parohială. Ridică la rangul de iconom stavrofor pe Părintele Andrei Budălăcean, parohul comunității, oferă Crucea Arhiepiscopală preotului pensionar Gheorghe Mureșan, Ordinul Mihai-Vodă domnului Vasile Beudean, Ordinul Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni domnilor Petru Oltean și Cami-Emil Rusu, Ordinul Sfântul Pahomie de la Gledin domnului Grigore Găurean, Gramata Mitropolitană însoțită de Sfânta Scriptură domnului Romulus Boca și diplome de aleasă cinstire ostenitorilor implicați în lucrările de renovare întreprinse la casa parohială.

6 iunie

În Duminica a VI-a după Paști, liturghisește și predică în Parohia Dumitra (Protopopiatul Năsăud). Ridică la rangul de iconom stavrofor pe Părintele Marius Cristian Moldovan. Oferă Ordinul

Episcop Nicolae Ivan preotului pensionar Ioan Moldovan, Ordinul Mihai-Vodă domnului Gheorghe Bălăjan, Primarul Comunei Dumitra și diplome de aleasă cinstire. După Sfânta Liturghie, oficiază slujba de binecuvântare a capelei mortuare ridicată în localitate; de la ora 16⁰⁰, binecuvintează noua capela mortuară din localitatea Vermeș (Protopopiatul Beclean). Oferă Ordinul Episcop Nicolae Ivan pentru mireni domnului Florian Romeo, Primarul Comunei Lechința și diplomă de aleasă cinstire PC Părinte Paul Ziman, parohul comunității.

7 iunie

La Mănăstirea Florești, oficiază slujba de Te-Deum, apoi participă, alături de ÎPS Mitropolit Andrei, la conferința preoțească de primăvară din cadrul Protopopiatului Cluj II.

8 iunie

La Mănăstirea Mihai-Vodă, asistă la slujba de Te-Deum și prezidează conferința preoțească de primăvară din Protopopiatul Turda.

9 iunie

Liturghisește la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive; program de audiențe la birou; slujește Vecernia cu Litie la Mănăstirea Pietra Fântânelor (Protopopiatul Bistrița). La final, rostește un cuvânt de învățătură.

10 iunie

De praznicul Înălțării Domnului, în sobor de preoți și diaconi, liturghisește și predică la monumentul Eroilor de pe Vârful Grui; cu această ocazie, săvârșește și slujba Parastasului pentru cei 60 de eroi ai neamului care s-au jertfit în acel loc în Primul Război Mondial, pentru apărarea patriei și a credinței ortodoxe strămoșești.

11 iunie

Săvârșește Sfânta Liturghie și predică în parohia clujeană Înălțarea Sfintei Cruci din cartierul Plopilor, prăznuind pe Sfântul Apostol Bartolomeu, cel de-al doilea hram al parohiei. Este însoțit de PC Pr. Alexandru Ciui, Protopop de Cluj II; de la ora 17⁰⁰, examinează online studenții din anul III (sesiunea restanțe), secțiile Didactică, Asistență socială și Artă Sacră; de la ora 19⁰⁰, în biserica Parohiei Talpalari - Iași, oficiază o panhidă la căpătâiul adormitei întru Domnul, Schimonahia Siluana Vlad, stareța Mănăstirii „Sfântul Siluan Athonitul” din Iași. Rostește un cuvânt de mângâiere.

12 iunie

Alături de ÎPS Mitropolit Andrei, săvârșește târnosirea bisericii din complexul studențesc Hașdeu, urmată de Sfânta Liturghie în sobor de preoți și diaconi. Rostește predica.

13 iunie

În Duminica a VII-a după Paști, liturghisește și predică la Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca; de la ora 17⁰⁰, slujește Paraclisul Maicii Domnului și rostește un cuvânt de învățătură în Parohia Răscruți (Protopopiatul Cluj I). Este însoțit de PC Pr. Dan Hognogi, Protopop de Cluj I.

14 iunie

Examinează online, la disciplina Spiritualitate, studenții din anul III (sesiunea lichidări), secțiile Pastorală, Didactică, Asistență socială și Artă Sacră.

15 iunie

Examinează în mediul online, disciplina Spiritualitate, studenții din anul III, secția Pastorală.

16 iunie

Slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive; program de audiențe la birou.

17 iunie

La Mănăstirea Feleacu, asistă la slujba de Te-Deum și prezidează conferința preoțească de primăvară din Protopopiatul Cluj I.

18 iunie

Liturghisește la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive; program de audiențe la birou.

19 iunie

Slujește Sfânta Liturghie și predică în Parohia Șopteriu din Protopopiatul Bistrița. Binecuvintează noua capelă mortuară din localitate construită prin strădania autorităților locale. Ridică la rangul de iconom stavrofor pe PC Părinte Leon Oltean, oferă Crucea Transilvană pentru mireni domnului Dumitru Tomșa, Primarul Comunei Urmeniș, Ordinul Sfântul Pahomie de la Gledin domnului Viorel Balaș și diplome de aleasă cinstire celor care s-au implicat în toate lucrările desfășurate în parohie.

20 iunie

De Rusalii, săvârșește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură în Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăstur. Oficiază Sfințirea cea mică a apei și rugăciunea de binecuvântare a raclei care poartă pârțile din moaștele Sfinților Apostoli Petru și Pavel; seara, alături de ÎPS Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, pe esplanada din fața Catedralei Mitropolitane, slujește „Vecernia plecării genunchilor”, specifică zilei de Rusalii.

21 iunie

A doua zi de Rusalii, liturghisește și predică în Biserica Sfânta Treime din Municipiul Gherla, cu ocazia

hramului. Oferă Ordinul Mihai-Vodă domnului Liviu Cherecheș, unul dintre principalii ctitori ai lăcașului de cult.

22 iunie

Slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură în Filia Iliuța Bozghii a Parohiei Ciosa. Oferă Ordinul Sfântul Pahomie de la Gledin domnului Augustin Cioancă și diplome de aleasă cinstire.

23 iunie

Program de audiențe la birou; de la ora 12⁰⁰, la Biserica Între Români, oficiază slujba înmormântării pentru adormitul întru Domnul, Aurel Vlăzan. La final, rostește un cuvânt de mângâiere; de la ora 18⁰⁰, slujește Vecernia cu Litie și predică în Parohia Sfântul Ioan Botezătorul din cartierul clujean Mărăști.

24 iunie

De sărbătoarea Nașterii Sfântului Ioan Botezătorul, săvârșește Sfânta Liturghie și predică la Mănăstirea Someșul Cald (Protopopiatul Huedin); este însoțit de PC Părinte Dan Hognogi, Protopop de Cluj I.

25 iunie

Slujește Sfânta Liturghie la paraclisul episcopal cu hramul Sfinții Benedict de Nursia și Isaac de Ninive; participă la festivitatea de încheiere a anului școlar pentru clasele de gimnaziu din cadrul Seminarului Teologic Ortodox Cluj-Napoca; program de audiențe la birou.

26 iunie

Vizită pastorală la Mănăstirea Cormaia din Protopopiatul Năsăud; participă la slujba Privegherii și rostește la final un scurt cuvânt de învățătură.

27 iunie

În Duminica Tuturor Sfinților, săvârșește Sfânta Liturghie și predică la Mănăstirea Strâmba (Protopopiatul Bistrița), cu ocazia hramului. Binecuvintează noul altar de vară construit în proximitatea bisericii. Oferă Ordinul Mihai-Vodă domnului Pompei Vlașin, binefăcător al mănăstirii.

28 iunie

Slujește Vecernia cu Litie și rostește un cuvânt de învățătură la Catedrala Mitropolitană.

29 iunie

În sobor de preoți și diaconi, săvârșește Sfânta Liturghie și predică la Biserica Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul clujean Mănăstur, cu ocazia hramului; seara, participă la dineul caritabil organizat de aceeași parohie.

30 iunie

Participă la susținerea lucrărilor de disertație din cadrul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca și, în mediul online, la susținerea publică a tezei de doctorat a PCuv. Protos. Maxim Morariu în cadrul Universității Angelicum din Roma.

PS Părinte Benedict Bistrițeanul, oficiind Sfânta Liturghie în biserica cu Sfinții Apostoli Petru și Pavel din cartierul Mănăstur, Cluj-Napoca, cu prilejul hramului, marți, 29 iunie, 2021.

† **ANDREI**
MITROPOLITUL CLUJULUI, MARAMUREȘULUI ȘI
SĂLAJULUI

În fiecare **luni**, între orele 8.00 și 10.00, conduce ședința Consiliului Permanenței Eparhiale.

În fiecare **miercuri**, între orele 20.30 și 21.00, realizează emisiunea „Cuvântul Ierarhului – spiritualitate creștină pe unde herziene”, pentru postul de radio „Renașterea”.

În fiecare **miercuri și vineri**, între orele 10.00 și 15.00, acordă audiențe clerului și credincioșilor.

Junie 2021

1 iunie (Sfântul Iustin Martirul și Filosoful)

Cu prilejul hramului, în paraclisul parohial amenajat la confluența cartierelor clujene Becaș și Borhanci (paroh: Pr. Sorin Neculai Marciuc), slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură.

2 iunie

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Învierii Domnului Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

3 iunie

La Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, examinează, la disciplina Spiritualitate Ortodoxă, cea de-a 2-a serie a studenților din anul IV.

În biserica din Florești, protopopiatul Năsăud, oficiază Taina Sfântului Botez pentru pruncul Gabriel Nicolae, fiul părintelui paroh Nicolae Mănărcă. Rostește un cuvânt de învățătură.

4 iunie

În curtea Centrului Eparhial, participă la festivitatea de absolvire a promoției 2017 – 2021 de la Seminarul Teologic din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de binecuvântare. Este însoțit de PC Pr. Cornel-Gheorghe Copenan, consilierul cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleafului și Clujului.

În localitatea Oarța de Sus, județul Maramureș, oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, Octavian Felician Zaharie. Rostește un cuvânt de mângâiere.

5 iunie

În foaierea Casei Universitarilor din Cluj-Napoca, oficiază o slujbă funebră la căpătâiul adormitului întru Domnul, prof. Dumitru Mătiș, fost decan al Facultății de Științe Economice și Gestiunea Afacerilor din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de mângâiere.

În Biserica „Sfântul Dimitrie cel Nou” din Cluj-Napoca (parohi: Pr. Iacob Cismaș, Pr. Iustin Tira și Pr. Andrei Dutca), oficiază Taina Sfintei Cununii pentru tinerii Iustin-Mircea și Hana Tira. Rostește un cuvânt de învățătură.

În biserica din Măciș, protopopiatul Cluj I, oficiază Taina Sfântului Botez pentru prunca Eva Clara, fiica părintelui paroh Simion Valeriu Todorean. Rostește un cuvânt de învățătură.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

6 iunie

În localitatea Figa, aparținătoare orașului Beclean, săvârșește slujba de resfințire a bisericii parohiale. Pe un podium special amenajat, în curte, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește întru iconom pe părintele paroh Călin-Vasile Motogna. Este însoțit de domnul Darius Echim, corespondentul TV Trinitas în Arhiepiscopia Vadului, Feleafului și Clujului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și rostește o cateheză.

7 iunie

La Mănăstirea „Acoperământul Maicii Domnului” de

la Florești, prezidează conferința de primăvară/vară, cu preoții din protopopiatul Cluj II. Asistă la slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PS Părinte Benedict Bistrițeanul, Episcopul Vicar al Arhiepiscopiei Vadului, Feleafului și Clujului.

Face o vizită la Mănăstirea „Mihai Vodă” de la Turda. Se întâlnește cu obștea și rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Adrian-Eugen Truță, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleafului și Clujului.

8 iunie

Participă on-line la sesiunea inaugurală a Simpozionului „Ortodoxia clujeană la ceas aniversar: Spiritualitate, Teologie, Cultură – 100 de ani de la reactivarea scaunului episcopal”, organizat de Școala Doctorală „Isidor Todoran” din cadrul Facultății de Teologie din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Primește la reședință cursanții Colegiului Național de Apărare „Carol I” din București, aflați în vizită de studii – documentare în Garnizoana Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Conferă domnului Colonel Conf. Univ. Dr. Alexandru Stoica, directorul Departamentului pentru studii de securitate și leadership și doamnei Lt. Col. Dr. Laura Ungureanu, șef Compartiment Asigurare învățământ, Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”.

9 iunie

La Monumentul Memorial al Martirilor Holocaustului din parcul clujean „Caragiale”, participă la festivitatea de Hazkara, în memoria victimelor deportate în lagărele de exterminare naziste în mai-iunie 1944. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În sala de ședințe a Centrului Eparhial, prezidează comisia de examinare a candidaților participanți la concursul pentru ocuparea postului de preot paroh la parohia Ocna-Dej I, protopopiatul Dej.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

10 iunie (Înălțarea Domnului)

Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Muntele Rece, protopopiatul Turda, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Acordă distincția „Crucea Transilvană” domnului General de Brigadă Nicolae Tonu, locțiitorul comandantului Diviziei IV Infanterie „Gemina” din Cluj-Napoca. Este însoțit de domnul Vasile Fluieraș de la Centrul Eparhial.

În sala „Dumitru Fărcaș” a Casei de Cultură a Studenților din Cluj-Napoca, asistă la spectacolul extraordinar „Reîntoarcerea la tradiții”, susținut de maestrul Grigore Leșe și orchestra Centrului Județean pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Cluj „Cununa Transilvană”. Este însoțit de PC Pr. Arhim. Teofil Tia, decanul Facultății de Teologie.

11 iunie

La Școala de Poliție „Sever Mureșan” din Cluj-Napoca, pe platoul de instrucție, participă la solemnitatea depunerii jurământului față de țară de către noii cursanți. Dă citire rugăciunii de sacralizare a jurământului și rostește un cuvânt de binecuvântare.

La Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca, examinează, la disciplina Spiritualitate Ortodoxă, restanțierii din anul IV de la cursurile de licență și pe cei de la cursurile de master.

În curtea Centrului Eparhial, participă la festivitatea de absolvire a clasei a VIII-a de la Seminarul Teologic din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

Îl primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Damaschin Dorneanu, Episcopul Vicar al Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților.

12 iunie

Împreună cu PS Părinte Episcop Vicar Benedict Bistrițeanul, săvârșește slujba de sfințire a bisericii din Campusul Universitar „Hașdeu” din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt de felicitare.

Pe o scenă special amenajată în proximitatea bisericii din Campusul „Hașdeu”, slujește Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt duhovnicesc. Acordă, din partea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul României, Medalia și Diploma Omagială „2020 – Anul omagial al pastorației familiei și copiilor și Anul comemorativ al Filantropilor Ortodocși”, Asociației Studenților Creștini Ortodocși Români, filiala Cluj. Hirotesește întru iconom stavrofor pe preotul slujitor Ciprian-Traian Negreanu. Conferă Ordinul „Episcop Nicolae Ivan” părintelui Mihai Meseșan din parohia ortodoxă română Lugano, Elveția, iar Arhimandritului Gabriel Bunge din Elveția, Ordinul „Mihai Vodă”. Conferă domnului Prof. Univ. Dr. Andrei Marga, Ordinul „Mihai Vodă” pentru mireni, iar doamnei preotese Maria Corina Negreanu, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

13 iunie

Oficiază slujba de resfințire a bisericii din Negreni, protopopiatul Huedin. Rostește un cuvânt de felicitare.

Pe o scenă special amenajată în proximitatea bisericii din Negreni, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotesește întru iconom stavrofor pe părintele paroh Nicolae Marian Văcariu. Acordă domnului primar Dorin Constantin Manea și domnul episcop Teodor Fazecaș, distincția „Crucea Transilvană”.

Conferă domnului Petru Cristinel Blaga, Ordinul „Mihai Vodă”, iar părintelui Dumitru Fărcaș, Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni”.

Săvârșește slujba de binecuvântare a noii Capele Mortuare din Negreni. Rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de domnul Vasile Fluieraș de la Centrul Eparhial.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia și rostește o cateheză. Hirotesește întru duhovnic pe PC Pr. Ierom Paisie Borza de la nou înființata Mănăstire „Sfântul Ciprian” din Cluj-Napoca și pe PC Pr. Dorin Lucian Falub de la parohia Leurda, protopopiatul Dej.

14 iunie

În altarul de vară al Mănăstirii „Înălțarea Sfintei Cruci” de la Cășiel, protopopiatul Dej, oficiază slujba de înmormântare a monahiei Iuliana Hurghiș. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Pr. Prot. Ioan Bufta.

15 iunie

În biserica mănăstirii de la Cășiel, protopopiatul Dej, asistă la Sfânta Liturghie și rostește un cuvânt de învățătură.

La Mănăstirea Cășiel, prezidează conferința de primăvară/vară cu preoții din protopopiatul Dej. Asistă la slujba de Te-Deum și rostește un cuvânt duhovnicesc.

În biserica din Reteag, protopopiatul Beclean, oficiază slujba înmormântării preotului paroh Teodor Petrican. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Pr. Ioan Bufta, protopopul Dejului.

IPS Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, în timpul Dumnezeieștii Liturghii oficiate pe altarul de vară al mănăstirii de la Muntele Rece, protopopiatul Turda, cu prilejul hramului Înălțarea Domnului, 10 iunie, 2021.

16 iunie

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește Acatistul Mântuitorului Hristos și rostește un cuvânt de învățătură.

17 iunie

Participă on-line la conferința pe tema libertății religioase în timp de pandemie, cu dezbaterile despre finanțarea comunităților religioase de către stat în Uniunea Europeană, organizată de Cancelaria Sfântului Sinod al Bisericii Ortodoxe Române.

Primește la reședință delegația din ținutul natal al vrednicului de pomenire Mitropolitul Bartolomeu Anania. Rostește un cuvânt evocator.

În curtea Complexului „Wonderland Cluj Resort” din Feleacu, prot. Cluj I, participă la festivitatea de absolvire a promoției 2017 – 2021 de la Facultatea de Drept din Cluj-Napoca, a Universității Creștine „Dimitrie Cantemir” din București. Săvârșește o slujbă de mulțumire și rostește un cuvânt duhovnicesc. Este însoțit de PC Pr. Prof. Bogdan Ivanov de la Facultatea de Teologie din Cluj-Napoca.

18 iunie

Se întâlnește on-line, în vederea acordării binecuvântărilor, cu tinerii candidați la examenul de admitere la Seminarul Teologic din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În biserica din Reteag, protopopiatul Beclean, oficiază o slujbă funebră la căpătâiul adormitului întru Domnul, preotul Gheorghe, tatăl părintelui Dacian Antal din Nușeni. Rostește un cuvânt de mângâiere. Este însoțit de PC Pr. Ioan Bufta, protopopul Dejului.

19 iunie

În localitatea Șoimeni, protopopiatul Cluj I, oficiază slujba de binecuvântare a amplelor lucrări realizate la casa parohială și la Centrul Catehetic „Sfântul Ioan Gură de Aur” și cea de sfințire a unei noi Troițe. Hiroteseste într-un iconom stavrofor pe părintele paroh Andrei Daniel Misaroș. Conferă fostului paroh, Pr. Ioan Ciupeș, Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”. Conferă Ordinul „Sfinții Martiri și Mărturisitori Năsăudeni” domnului Vasile Mureșan, iar doamnei preotese Andreea Misaroș, Ordinul „Sfântul Ierarh Pahomie de la Gledin”. Este însoțit de domnul Vasile Fluieraș de la Centrul Eparhial.

În Catedrala Mitropolitană, asistă la Vecernie, slujește la Litie și rostește un cuvânt de învățătură.

20 Iunie (Pogorârea Duhului Sfânt)

Pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hirotonește într-un preot, pe seama parohiei Ocna-Dej I, protopopiatul Dej, pe arhidiaconul Ioan Nicușor Pop. Rostește tradiționala rugăciune a sfințirii spicelor de grâu.

La ceas de seară, pe scena din fața Catedralei Mitropolitane, împreună cu PS Părinte Episcop Vicar Benedict Bistrițeanul, săvârșește Vecernia Plecării Genunchilor, în cadrul căreia dă citire și rugăciunii de binecuvântare a roadelor pământului. Rostește o cateheză.

21 Iunie (Sfânta Treime)

Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Soporul de Câmpie, protopopiatul Turda, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de domnul Vasile Fluieraș de la Centrul Eparhial.

Oficiază, în casa familiei Bia din cartierul clujean „Andrei Mureșanul”, o slujbă funebră pentru adormita întru Domnul, Dorina, fiica vrednicului de amintire Pr. Prof. Ioan Bunea. Rostește un cuvânt de mângâiere.

Face o vizită la Mănăstirea „Sfânta Elisabeta” din cartierul clujean Becăș. Este însoțit de PC Pr. Nicolae Petru Buran, direc-

torul depozitului de obiecte bisericești al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

Îl primește la reședință pe Preasfințitul Părinte Ignatie, Episcopul Hușilor.

22 iunie

Face o vizită în protopopiatul Turda. Vizitează șantierul de spălare a picturii din Biserica „Sfinții Arhangheli Mihail și Gavriil” din Turda (parohi: Prot. Alexandru Rus și Pr. Grigore Marchiș) și șantierul de construcție al noii biserici din Hărcana, cartier al orașului (paroh: Pr. Sebastian Liviu Popa). Este însoțit de PC Pr. Alexandru Rus, protopop de Turda.

23 iunie

În Biserica „Schimbarea la Față” de pe Bulevardul Eroilor din Cluj-Napoca (parohi: Pr. Titus Moldovan, Pr. Petru-Ioan Ilea și Pr. Liviu Vidican Mancu), oficiază slujba înmormântării adormitului întru Domnul, preot Iosif Chertes, fost consilier bisericesc al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

La Mănăstirea „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” de la Scărișoara Nouă, județul Satu Mare, se întâlnește cu PS Părinte Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmarului, PS Părinte Siluan, Episcopul Ortodox Român al Ungariei și PS Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului. Cu prilejul împlinirii a 60 ani de viață îl felicita pe Preasfințitul Părinte Iustin.

26 iunie

Cu prilejul Zilei Drapelului Național, în Catedrala Mitropolitană, oficiază slujba de sfințire a noului steag tricolor care avea să fie arborat în Piața Avram Iancu. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În Piața Avram Iancu, asistă la ceremonialul militar organizat cu prilejul Zilei Drapelului Național. Binecuvintează momentul înălțării, în mod solemn, pe catarg a noului steag tricolor.

În Catedrala Mitropolitană, oficiază slujba Parastasului la împlinirea a 6 luni de la mutarea în eternitate a roabei lui Dumnezeu Marinela Rodica Purcărin, fost membru în corala catedralei. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

În parohia Deleni, protopopiatul Turda, săvârșește slujba de sfințire a noii Capele Mortuare. Rostește un cuvânt de învățătură. Hiroteseste într-un sachelar pe părintele paroh Marius Crișan. Conferă domnului Ioan Pîrv, primarul comunei Petreștii de Jos, Ordinul „Mihai Vodă”.

Face o vizită la Mănăstirea „Sfinții Împărați Constantin și Elena” de la Dobric, protopopiatul Beclean. Este însoțit de PC Pr. Ioan Bufta, protopopul Dejului.

27 iunie

Săvârșește slujba de sfințire a noii biserici din cartierul bistrițean Subcetate. Rostește un cuvânt de felicitare.

Pe o scenă special amenajată în proximitatea Bisericii „Duminica Tuturor Sfinților” din cartierul Subcetate din Bistrița,

oficiază Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Hiroteseste într-un iconom stavrofor pe părintele paroh Viorel Creța. Conferă domnului Secretar de Stat pentru Culte în Guvernul României, Victor Opaschi și domnului Ioan Oltean, fost ministru, Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”, iar domnului primar Ioan Turc, Ordinul „Mihai Vodă”. Este însoțit de PC Pr. Ioan Bufta, protopopul Dejului.

În Catedrala Mitropolitană, slujește Vecernia, Paraclisul Maicii Domnului și rostește o cateheză. Hiroteseste într-un duhovnic, pe PC Pr. Ioan Nicușor Pop de la parohia Ocna-Dej I, protopopiatul Dej.

28 iunie

La Facultatea de Teologie îi binecuvintează pe absol-

venții promoției 2017 – 2021 cu prilejul începerii probei scrise la examenul de licență.

La Mănăstirea „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din Țara Năsăudului, binecuvintează pelerinii sosiți pentru sărbătorirea hramului.

29 Iunie (Sfinții Apostoli Petru și Pavel)

Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Rebra-Parva, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Este însoțit de PC Pr. Ioan Bufta, protopopul Dejului.

Participă la Dineul Caritabil organizat de către Parohia „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” din cartierul clujean Mănăștur (parohi: Pr. Dan Dorian Cismaș, Pr. Nicolae Maja și Pr. Radu Onac), în vederea strângerii de fonduri pentru continuarea picturii bisericii. Rostește un cuvânt de binecuvântare.

30 iunie

Face o vizită la Mănăstirea „Sfinții Ilie și Lazăr” de la Cristorel, protopopiatul Cluj I. Este însoțit de domnul Adrian-Eugen Truță, secretarul eparhial al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului.

IPS Părinte Mitropolit Andrei împreună cu PS Părinte Iustin, Episcopul Ortodox Român al Maramureșului și Sătmarului, PS Părinte Siluan, Episcopul Ortodox Român al Ungariei și PS Părinte Timotei Sătmăreanul, Arhiepiscop Vicar al Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmarului, înconjurați de preoți, diaconi, oficialități și mulțime de credincioși la Mănăstirea „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul” de la Scărișoara Nouă, județul Satu Mare, 24 iunie 2021.

24 Iunie (Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul)

Cu prilejul hramului, pe altarul de vară al mănăstirii de la Scărișoara Nouă, împreună cu ierarhii prezenți, slujește Sfânta Liturghie și rostește cuvântul de învățătură. Îl felicita pe Preasfințitul Părinte Timotei Sătmăreanul cu prilejul împlinirii a trei ani de arhierie. Conferă părintelui stareț, Arhim. Spiridon Belei, Ordinul „Episcop Nicolae Ivan”. Este însoțit de PC Pr. Ioan Bufta, protopopul Dejului.

25 iunie

În curtea Centrului Eparhial, participă la festivitatea de încheiere a cursurilor de către elevii ciclului gimnazial de la Seminarul Teologic din Cluj-Napoca. Rostește un cuvânt duhovnicesc.

La Facultatea de Teologie, asistă la momentul susținerii în catedră a Tezelor de doctorat de către PC Pr. Ioan Tănase Chiș de la Parohia „Sfântul Prooroc Daniel” din Florești, protopopiatul Cluj I și de către PC Pr. Ioan Clapa de la parohia Feldru, protopopiatul Năsăud.

Îl primește la reședință pe domnul consilier prezidențial Andrei Muraru, viitorul ambasador al României în Statele Unite ale Americii.

A consemnat Arhid. Claudiu Ioan Grama

Expoziția de grafică „Chipuri ale sfințeniei”, la Muzeul Mitropoliei Clujului

Pr. dr. Cornel Coprean

Dr. Paul-Ersilian Roșca

Muzeul Mitropoliei Clujului a găzduit în perioada 10 iunie – 3 iulie 2021, cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, expoziția de grafică, în cărbune și pastel, „Chipuri ale sfințeniei” a artistului plastic botoșănean Aida Șușter-Boțan.

Expoziția, plasată în tematica comemorativă a acestui an, unică în Patriarhia Română, a celor adormiți întru Domnul, a cuprins portretele unor mari personalități ale culturii și spiritualității românești, începând din perioada interbelică până în contemporaneitate, fiind expresia respectului și pioasei aducerii aminte față de înaintași.

Personalități ale Ortodoxiei și spiritualității românești, atât clerici, monahi și mireni, Mitropolitul Bartolomeu Anania, monahul Nicolae Steinhardt, pr. Dumitru Stăniloae, pr. Constantin Galeriu, pr. Iustin Pârvu, pr. Arsenie Papacioc, pr. Paisie Olaru, Vasile Voiculescu, Petre Țuțea, Valeriu Gafencu, Radu Gyr, Mircea Vulcănescu, Aspazia Oțel Petrescu, prin viața lor, au dat mărturie despre credința în Hristos, în vremuri grele pentru Biserica noastră. Ierarhi, dascăli de teologie, duhovnici, mistici ai credinței, apostoli ai iubirii martirice, învățători ai tinerilor, mărturisitori în temnițele comuniste, cu toții reprezintă modele autentice de trăire creștină. Nevoia de revigorare a vieții spirituale a societății și nevoia de modele pentru tineri și pentru noi toți, își găsesc răspunsul în viața acestor mărturisitori ai lui Hristos. E foarte important ca viața lor să fie cunoscută de către cei tineri, pentru ca aceștia să dea sens existenței lor. Prin viața lor ei ne îndeamnă la sfințenie, maximul posibil la care omul este invitat de Dumnezeu, pentru că dincolo de orice deziderat uman, asemănarea cu Dumnezeu (îndumnezeirea omului) este telosul existenței umane.

Vernisajul expoziției a avut loc în seara zilei de 10 iunie 2021, de sărbătoarea Înălțării Domnului, la Muzeul Mitropoliei Clujului, aflat la demisolul Catedralei Mitropolitane. Au luat cuvântul, referindu-se la însemnătatea istorică, culturală, de model pentru tânăra generație a celor reprezentați în portrete, pr. dr. Cornel Coprean, consilier cultural al Arhiepiscopiei Vadului, Feleacului și Clujului și pr. lect. univ. dr. Paul Siladi, cadru didactic al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. Latura și dimensiunea artistică a fost atent și consistent analizată și

surprinsă de către prof. univ. dr. Marcel Muntean, profesor al Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca. La final, artista Aida Șușter-Boțan a împărtășit celor prezenți experiența constituirii acestei expoziții, exprimându-și speranța ca periplul acesteia să continue și în alte muzee, galerii de artă sau instituții de cultură din țară și străinătate. Amfitrionul și moderatorul evenimentului a fost dr. Paul-Ersilian Roșca, directorul Muzeului Mitropoliei Clujului.

„A fost o reală bucurie ca, după aproape un an și jumătate, să putem relua seria evenimentelor cu public, atmosfera serilor culturale de altădată lipsindu-ne atât de mult. Astfel, începând cu ora 19.00, cei prezenți au putut admira cele 26 de lucrări expuse, privitorii regăsind chipuri ale unor mari duhovnici, ierarhi iubiți, scriitori și oameni de cultură care au în comun, cu toții, dimensiunea mărturisirii credinței ortodoxe, majoritatea dintre ei cu prețul vieții sau a unor lungi detenții în închisorile comuniste”, a subliniat dr. Paul-Ersilian Roșca, directorul Muzeului Mitropoliei Clujului.

Expoziția de grafică, deschisă publicului în perioada 10 iunie - 3 iulie 2021, a constituit și piesa centrală pregătită de Muzeul Mitropoliei Clujului pentru evenimentul *Noaptea Europeană a Muzeelor* din 12 iunie 2021, aflat la a 17-a ediție, care a atras aproximativ 500 de vizitatori. Între numeroșii vizitatori s-au aflat și Înaltpreasfințitul Arhiepiscop și Mitropolit Andrei, decanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Cluj-Napoca, arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, eclesiarhul Catedralei Mitropolitane, arhim. Simeon Pinte, oameni de cultură, familii, tineri, copii, oaspeți veniți din toată Europa care, pe acordurile piesei „Comptine d'un autre

été” a lui Yann Tiersen sau „Când la Rai”, pe versurile Mitropolitului Bartolomeu Anania, în interpretarea extraordinară a corului ASCOR Cluj, au transformat seara într-o stare, ce a stat sub spectrul speranței și bucuriei de a trăi din nou frumos și intens.

Pe lângă această expoziție de grafică, a putut fi vizitată și expoziția permanentă, care cuprinde numeroase icoane pe lemn și pe sticlă, multe recent restau-

rate și prezentate cu acest prilej pentru prima dată publicului larg, obiecte de cult, antimise, manuscrise, carte veche românească, exponate și obiecte care au aparținut foștilor ierarhi clujeni. Patrimoniul Muzeului Mitropoliei Clujului cuprinde un număr mare de icoane pictate pe lemn și sticlă, obiecte de cult, potire, manuscrise liturgice din secolele XV-XIX și tipărituri din secolele XVII-XIX, ce provin din diferite centre tipografice românești, demonstrând o continuă circulație a cărții de o parte și de alta a Carpaților, contribuind hotărâtor la unitatea limbii în întreg spațiul locuit de români.

De asemenea, cei ce au dorit au putut poposi câteva clipe pentru a se reculege la necropola arhiepiscopală, loc în care-și dorm somnul de veci Episcopul Nicolae Ivan, Arhiepiscopul Teofil Herineanu și Mitropolitul Bartolomeu Anania.

Cu această ocazie, gazdele acestui eveniment, dr. Paul-Ersilian Roșca, Karina Herinean și arhid. Cristian Deneș, au dăruit celor ce au trecut pragul muzeului

semne de carte care să le aducă aminte de experiența vizitării acestui spațiu ce îmbină atât de frumos spiritualitatea cu istoria. Aceste semne au fost inscripționate cu noua identitate vizuală a Muzeului Mitropoliei Clujului, un logo care are în centrul său cel mai important și reprezentativ simbol al eparhiei clujene, Catedrala Mitropolitană din Cluj-Napoca, situată în centrul capitalei culturale a Transilvaniei, unul dintre cele mai importante monumente de artă românească.

Prin astfel de inițiative se dorește pe de o parte punerea în

valoare a patrimoniului cultural, iar pe de altă parte, consolidarea vizibilității și importanței Muzeului Mitropoliei Clujului în spațiul muzeal transilvănean și, de ce nu, național și internațional.

COMITETUL DE REDACȚIE:

Președinte:

IPS Arhiepiscop și Mitropolit ANDREI ANDREICUȚ

Vicepreședinte:

PS Episcop-Vicar BENEDICT BISTRITĂNEANUL

Vicepreședinte onorific

PS Episcop Emerit VASILE FLUERAȘ

Membri:

Consilier cultural Pr. dr. Cornel Coprean,
Arhim. prof. univ. dr. Teofil Tia, Pr. prof. dr. Liviu Vidican-Manci

Director:

Pr. dr. Cătălin Pălimaru

RENAȘTEREA

Editura Renașterea * Piața Avram Iancu, 18
400117, Cluj-Napoca * Telefon / Fax 0264-59-96-49
Internet: www.renasterea-cluj.ro
E-mail: revista@renasterea-cluj.ro

CUI (CF) 4547095
IBAN: RO84 BTRL 0130 1205 P129 1800
Banca Transilvania, Cluj (Revista RENASTEREA)
ISSN: 1223-4435

Redactor-șef:

Pr. Florin-Cătălin Ghiț

Tehnoredactor: Pr. Eugen Mera

DIFUZAREA:

Pr. dr. Nicolae-Dragoș Kerekes

COLABORATORI PERMANENȚI:

Mircea-Gheorghe Abrudan, Mircea-Gelu Buta, Dacian But Căpușan, Darius Echim, Arhid. Claudiu Ioan Grama, Cezar Login, Ierom. Maxim (Morariu), Alexandru Nemoianu, Adrian Papahagi, Nicoleta Pălimaru, Elena Pârvu, Protos. Simeon (Pinte), Arhid. Sergiu Iustin Pop, Pr. Gheorghe-Daniel Puian, Eugen Adrian Truța, Nicolae Turcan.

Biserica tinerilor

Părintele Ciprian Negreanu

Borința de a avea o biserică a tinerilor, a studenților, am simțit-o și noi, cei tineri de atunci, generația de studenți din primul deceniu de după Revoluția din decembrie 1989. Am însetat după această Biserică și am căutat-o în lungul și în latul Clujului, al Arhiepiscopiei Clujului și chiar al țării. Da, noi, tinerii din anii '90, nu ne găseam odihna și buna așezare în nicio biserică din Cluj – nu simțeam, deplin, că ar fi fost locul nostru. Poate doar am adăstat, în parte, pe lângă Catedrala Mitropolitană sau pe lângă mănăstirile mai vechi sau mai noi de pe tot cuprinsul țării, acolo unde ne găsiserăm fiecare părinte duhovnicești care să se ocupe mai cu deosebire de noi, tinerii de atunci. Zic „să se preocupe mai cu deosebire de tineri”, pentru că, într-adevăr, tinerii au o nevoie mult mai mare de răspunsuri la întrebări, au nevoie de viață reală, sinceră întru Hristos; ei nu se mulțumesc cu puțin.

Părintele Ciprian Negreanu.

Îmi aduc aminte, ne strângeam cete-cete la sfârșitul slujbelor de la Catedrală și rămâneam încă ore întregi, cunoscându-ne, dialogând, întărindu-ne în credință, schimbând casete și cărți. Eram de la mai toate facultățile, eram din mai toate regiunile țării, dar ne strângeam la un loc credința, căutarea sinceră a Adevărului și, nu în ultimul rând, nevoia de comuniune, de oglindire, de prietenie.

Ne-am strâns mai mult împreună când am înființat LTOR – Liga Tinerilor Ortodocși din România –, filiala Cluj-Napoca. Așa ne puteam cunoaște mai bine și puteam face diverse activități – toate erau legate de Hristos, de Biserică. Așa am făcut primele pelerinaje în grupuri mai mari, îndeosebi cu trenul, mai cu seamă la mănăstirile unde duhovnicii ne primeau și ne iubeau – pe noi, tinerii cei cu multe întrebări, dar și cu multă râvnă.

Am putut, astfel organizați, să-i invităm la întâlniri duhovnicești, la conferințe în Cluj, tocmai pe acești părinți pe care îi iubeam, care ne iubeau și care ne descopereau adevăratul chip al Domnului nostru Iisus Hristos. Printre primii invitați a fost IPS Bartolomeu Anania, nou ales Arhiepiscop al Clujului. Prin mijlocirea și binecuvântarea acestuia, am avut primul sediu al Ligii noastre tineresti în curtea Arhiepiscopiei – o încăpăre de 4 x 4 metri. Era un spațiu mic, abia ne încăpea. Stăteam adunați unii lângă alții 30 – 40 de tineri în această încăpăre și, în primul rând, ne rugam. Aici se desfășurau mai toate activitățile noastre, de aici plecau toate acțiunile și inițiativele tinerilor ortodocși. Dar, mai mult ca orice altceva, aici ne rugam. Seară de seară, la aceeași oră, pe tot parcursul anului, se citea (adunați la un loc), de către tineri, Psaltirea. Aceasta s-a întâmplat ani mulți la rând – este singurul lucru care nu a încetat niciodată. Acesta a fost firul roșu care ne-a unit, ne-a ținut la un loc și care a deschis milostivirea lui Dumnezeu spre zidirea viitoarei Biserici a Studenților.

Pe atunci, nici nu îndrăzneau să o visăm, nu credeam că era posibil să găsim bunăvoință la toate autoritățile, bani pentru teren, bani pentru materiale, bani pentru proiect, bani pentru muncitorii care aveau să o construiască.

Îmi aduc aminte că, în acea cămăruță, sute de oameni L-au descoperit și înțeles mai bine pe Dumnezeu, pe Care, mai apoi, L-au asumat conștient și viu pentru tot restul vieții. Acolo, zeci de tineri s-au hotărât, treaptă cu treaptă, să aleagă calea monahală, și sute și-au asumat calea de căsătorie creștină, cu copii crescuți ca să știe de Dumnezeu. Dintre acești tineri care s-au căsătorit, mulți s-au cunoscut și s-au îndrăgostit chiar acolo, în acea cămăruță sau în activitățile făcute împreună. Au fost zeci de nopți de priveghere și, totuși, ne lipsea ceva: o biserică în care să avem toate slujbele, dar, mai ales, Sfânta Liturghie. Pentru aceasta ardea sufletul nostru.

Încă de la sfârșitul anilor '90 ai secolului trecut, Înalțul Bartolomeu Anania ne spunea adesea că și dânsul își dorește această Biserică a Studenților. Între timp, LTOR se transformase, în Cluj, în ASCOR Cluj-Napoca. Arhiepiscopul de atunci Bartolomeu simțea construcția acestei biserici ca pe o datorie față de tineri – el, fostul lider al studenților clujeni în grevele studențești din 1946, un an greu –, dar și ca pe o datorie față de fostul său profesor de la Medicină, Iuliu Hațieganu. Acesta, unul dintre cei mai străluciți profesori și medici ai Clujului, fusese om credincios și ridicase o biserică de lemn maramureșeană în actualul parc sportiv „Iuliu Hațieganu” – biserică ce a ars mai apoi, în anii '70, în timpul unei furtuni, în care a fost trăsniță. Biserica de lemn din Parcul Sportiv îi fusese, o vreme, liderului studenților din 1946, Părintele Bartolomeu Anania, loc de refugiu – loc în care își ținuse ascunse de Chestura și Siguranța vremii puținele lucruri pe care le avea. Putem înțelege mai bine, cunoscând acestea, de ce construcția acestei biserici a fost un proiect de suflet pentru Înalțul Bartolomeu.

Încă de la sfârșitul anilor '90, Înaltpreasfințitul Bartolomeu reușise să obțină, de la bunul arhitect maramureșean Dorel Cordoș, un proiect complet pentru o biserică de lemn maramureșeană. Țin minte că schițele proiectului (o parte) le ținea atârnat pe peretele din biroul său de primire. Când trebuia să merg la dânsul ca președinte al ASCOR-ului, rare erau dățile când nu-mi vorbea despre acest proiect de suflet al său, dar și al nostru, al tinerilor. Dar, de la aceste schițe și de la înaripata noastră imaginație, până la a o vedea reală, în fața ochilor, era cale lungă. În primul rând, locul pe care urma să fie amplasată biserică era viu discutat. Înalțul Bartolomeu nu putea să o vadă decât între cămine, în mijlocul studenților – acolo unde și-ar împlini adevăratul său rost.

Administrația Universității „Babeș-Bolyai” susținea că locul ales de Înalțul, lângă cantina studenților din Complexul Studențesc „B.P. Hașdeu”, într-un parc din apropiere, nu poate fi loc de construcție, și din cauza apropierea de cămine, dar și pentru că dedesubt ar fi trecut țevile de apă, cablurile de curent electric etc. Universitatea ne invita să o construim la marginea campusului, aproape de moscheea musulmană. Dar noi nu doream aceasta.

La 1 mai 2001, după doar un an de preoție în orașul Lupeni din județul Hunedoara, am fost chemat de Înalțul Bartolomeu ca preot misionar în Cluj-Napoca, pentru a prelua îndrumarea duhovnicească a studenților creștin-ortodocși și, mai ales, cu sarcina de a ridica biserică de lemn maramureșeană dedicată studenților, în campusul universitar „Hașdeu”.

În acest sens, era nevoie de a rezolva problemele cu spațiul unde trebuia ridicată biserică și cu avizele care trebuiau obținute – și era o birocrație înfricoșătoare. A fost nevoie de multă bunăvoință din partea rectorului UBB de atunci, Andrei Marga, și din partea întregii componente administrative și tehnice a Universității, ca să se poată ca Biserica să fie ridicată între căminele din complexul studențesc, și nu la marginea lui. Au fost ani de negocieri și zeci de întâlniri, ca apoi să se poată dovedi că pe dedesubt nu trec, și nu sunt afectate, nici magistrala ce deservea încălzirea și apa potabilă pentru căminele studențești și nici măcar un fir de curent de înaltă tensiune. Am avut parte, totuși, de îngăduință și bunăvoință din partea Universității și chiar de colaborare, cred și acum, datorită cuvântului pus pentru noi de Înalțul Bartolomeu. Fără interesul Înalțului pentru această Biserică, cred că totul ar fi fost mult mai dificil de rezolvat.

Tot acei ani, 2001 – 2004, au fost și anii în care am obținut avizele necesare pentru începerea construcției propriu-zise. Zeci de avize,

începând de la cel sanitar, trecând prin cel de la Pompieri, până la cel legat de traficul aerian. În anii aceia, premergători intrării României în Uniunea Europeană, birocrația și piedicile inerente începerii oricărei construcții erau mult mai mari. Au fost zeci, sute de drumuri la aceste instituții, care ne amânau și nu se puteau hotărî. Ca să-i putem motiva să se grăbească cu cererile noastre, uitate de ei, am fost să le cântăm și să-i colindăm și multe altele am încercat.

Ultimul mare prag de încercare a fost Comisia de urbanism, de la Primărie, care nu putea accepta construirea unei biserici maramureșene de lemn între niște clădiri de beton pătrătoase, construite la sfârșitul anilor '60 ai secolului trecut. Comisia nu dorea să-și dea acordul, pentru că biserică nu se încadra armonios între cutiile de beton ale căminelor și cantina din fața ei. De asemenea, se ridica problema pericolului de incendiu, ce ar fi putut afecta și căminele de alături. Cu toată împotrivirea și amânările, proiectul a fost aprobat. A fost o mare victorie.

O ultimă barieră a fost opoziția unor asociații studențești, care au strâns semnături în toate căminele, pentru a se opune acestei construcții. Motivele erau puerile: acolo se făcea plajă, acolo era derdelușul, se distrugea spațiul verde, clopotele ar putea deranja etc.

Dintre cei 5000 de studenți ce sunt găzduiți în complexul studențesc, doar câteva sute au semnat împotriva construcției Bisericii. Astfel, protestul lor nu a avut greutate în discuțiile din Senatul Universității. Bucuria cea mare am avut-o ani mai târziu, când mulți dintre cei ce semnaseră împotriva au devenit membri activi ai comunității de credință din jurul Bisericii. Mulți mi-au mărturisit cu părere de rău că au fost printre cei care nu-i vedeau rostul, iar apoi a jucat un rol important în viața și traseul lor spiritual.

În ziua de sâmbătă, 25 octombrie 2003, s-a sfințit o troiță de către Preasfințitul Vasile Someșanul, un adevărat părinte duhovnicesc al nostru, al tinerilor – troiță plasată pe viitorul loc al bisericii. Din nefericire, într-una dintre nopțile ce au urmat amplasării troiței, ea a fost doborâtă la pământ, trasă prin nămol, jucată în picioare de persoane necunoscute. Am curățat și spălat crucea urgisită și am pus-o în curtea Bisericii „Sfinții Împărați Constantin și Elena”. La această biserică, prin bunăvoință și omenia Părintelui paroh Marcel Sabău, noi, tinerii, ne întâlneam de două ori pe săptămână, marțea și joia. Săvârșeam, împreună cu ei, slujba Vecerniei, urmată de cateheze, explicații și răspunsuri la întrebările tinerilor studenți – iar întrebările și nelămuririle lor erau multe. Acolo, la acea biserică de pe Strada Moșilor, aproape de căminele studențești, a început să se înfiripe, zi de zi, săptămână după săptămână, lună după lună, ani la rândul, aluatul, începutul viitoarei comunități a tinerilor, care va migra apoi spre nou construita Biserică a Studenților.

Această cruce urgisită de oarece oameni, care, cu siguranță, nu știau ce fac, a devenit mai apoi, după ce a fost pictată de soția mea, Corina-Maria, crucea din spatele mesei altarului din Biserica Studenților. Merita această cinste. Am numit-o „Crucea mărturisitoare”. În ultimii ani, ea a fost înlocuită de o cruce mai mare, dar locul ei este, în continuare, în altarul Bisericii noastre.

A fost o perioadă frumoasă și cea în care am slujit și am participat, alături de studenți, la slujbe în Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena”. Era o comunitate îmbătrânită acolo – membrii acestei biserici se adunau de pe străzile vechi, istorice ale Clujului, unde locuiau oameni mai în vârstă. Între 1 mai 2001 și 30 ianuarie 2005, am fost prezenți la toate slujbele săvârșite la acea biserică, nu numai la cele rezervate mai cu seamă nouă, tinerilor, marțea și joia. Pot spune că, la plecarea noastră de acolo la Biserica Studenților, biserică nou construită și proaspăt pictată a „Sfinților Împărați” devenise neîncăpătoare și numărul tinerilor era, de multe ori, mai mare decât al celor în vârstă, al celor care erau vechii enoriași ai bisericii. Îi mulțumesc în mod deosebit Părintelui paroh Marcel Sabău, pentru că ne-a primit și ne-a găzduit în acești patru ani.

În cursul anului 2004, începând cu data de 25 mai, am demarat lucrările pentru construcția demisolului bisericii. Bani nu erau, dar inimile multor oameni care ne cunoscuseră de la întâlnirile cu tinerii din Biserica „Sfinții Împărați Constantin și Elena” s-au deschis și s-au alipit de noi. Astfel, banii strânși de noi – puțini și cu greu puși deoparte de studenți – au fost completați de ajutorul multor oameni cu credință și omenie. Mulți ne-au ajutat; alții ne-au promis multe și nu au făcut.

La demisol s-a lucrat între 25 mai 2004 și 30 ianuarie 2005, când am putut face aici prima slujbă. A fost o slujbă de sfințire de lucru

➤ a acestei biserici-catacombe. Această sfințire de lucru și prima Liturghie în „catacomba din Hașdeu” le-a săvârșit PS Vasile Someșanul. Perioada în care am slujit în această bisericuță din sânul pământului a fost 30 ianuarie 2005 – 13 decembrie 2008.

Chiar dacă era la început, chiar dacă era întunecat și sărăcăcios, chiar dacă, iarna, igrasia producea pe tavanul demisolului broboane de apă, pe care le strângeam din oră în oră cu cârpele, a fost o perioadă a începuturilor și era Biserica noastră, pe care atâta o doriserăm și o visaserăm. Mulți își aduc aminte și acum, cu multă duioșie, de slujbele și întâlnirile noastre catehetice de aici, care semănau cu ale creștinilor din vremea persecuțiilor. Și multora le-a fost greu să treacă, mai apoi, după câțiva ani, în biserica de lemn construită deasupra – se obișnuiseră cu cea de dedesubt. Aici, mulți au trăit primul fior al adevăratei rugăciuni. Aici s-au făcut primele nunți și botezuri din cadrul comunității noastre.

Nici în exterior, acel demisol nu avea un aspect prea plăcut; era aproape la nivelul solului – oricine se putea plimba pe deasupra, neștiind că dedesubt este o biserică. Intrarea era mică, îngustă, cu trepte de beton neșlefuite și cu o balustradă din scânduri de șantier neșlefuite. De fapt, puțini străini ar fi putut bănui că acolo e intrarea într-o biserică. Mulți au dat ocolul acelei părute temelii și nu au găsit calea de a intra în ea. Aici, în acest smerit loc, am avut și vizitele unor arhieriei, părinți duhovnicești sau oameni de cultură.

Între timp, comunitatea tinerilor studenți, dar nu numai, a tot sporit. Fiecare nou-venit acoperea, în trupul Bisericii, un loc special al lui, pe care nimeni nu-l putuse ocupa până atunci. Tinerii care veneau erau de la toate facultățile, din toate cele cinci universități ale Clujului, ba chiar și din cele particulare. Veneau și adolescenți, liceeni care urmau să devină studenți, precum și masteranzi, doctoranzi, profesori, dar și cei care terminaseră studiile, care lucrau atunci, dar rămăseseră atașați de comunitatea Bisericii Studenților. Totdeauna, coloana vertebrală a Bisericii noastre, în ceea ce privește organizarea și tot ceea ce presupune o biserică deschisă aproape tot timpul, a constituit-o ASCOR-ul. Conducerea și membrii activi ai asociației formau ceea ce, la o parohie, este Comitetul și Consiliul Parohial. Dintre ei, nu-i pot trece cu vederea pe președinții și vicepreședinții ASCOR, care și-au jertfit multă energie și ani din viață pentru tot ce s-a întâmplat bun în această și prin această Biserică: Adrian Coleșa, Sorin Călea, Sorin Boloș, Cătălin Bucevschi, Dumitru Fișcu, Bogdan Dincă, Andrei Cheșan, Oana-Raluca Băilă. Pe lângă cei amintiți, sunt mulți alți membri vii ai Bisericii – membri ASCOR, ai altor asociații sau neafiliați niciuneia – care și-au pus sufletul și toată puterea ca să se facă și să se întrețină tot ceea ce s-a făcut și se face, pe toate planurile, în comunitatea și în Biserica Studenților. Le mulțumesc de acum, deși nu se opresc încă rândurile mele.

Ceea ce a fost și este dureros pentru Biserica noastră a fost faptul că, rânduri după rânduri, promoții după promoții, studenții care tocmai se obișnuiseră cu comunitatea Bisericii, cu felul slujbelor, cu catehezele, trebuiau să plece fiecare la locul său, acolo unde era repartizat sau obținea un post prin concurs sau se întorcea în locul său de baștină, la părinți. Era greu, dar și pururi întineritor ca, în fiecare an, să pierzi un rând de oameni care îți deveniseră prieteni și fii duhovnicești, care învățaseră și înțeleșeră multe din lumea credinței, și apoi să o iei de la zero cu alții, veniți din toate colțurile țării, fiecare cu obiceiurile lui și anumite tabuuri religioase asumate din locurile de unde au venit.

Era cu adevărat Biserica Studenților o parohie misionară, „o parohie fără hotar”, cum ne-a spus mai târziu un invitat la „serie duhovnicești”. Era greu, dureros, dar, în același timp, și înnoitor și întineritor pentru mine. Era ca o muncă sisifică, de a ridica din nou bolovanul până pe culme, dar și o pururi nouă primăvară, fără iarnă. Nici nu apuca să se transforme în vară legătura duhovnicească cu o generație, că începea o nouă primăvară, cu o nouă generație de tineri.

Totuși, o temelie a legăturii duhovnicești s-a păstrat neclintită cu cei mai râvnitori și activi foști membri ai Bisericii, chiar dacă ei au plecat și s-au împrăștiat în țară și pe toate meridianele Globului. Mulți au rămas în Cluj și au întemeiat familii, cele mai multe chiar în obștea Bisericii, și continuă să participe la multe dintre activitățile din Biserică.

În acest răstimp, 30 ianuarie 2005 – martie 2008, am reușit să strângem mare parte din banii necesari pentru materiale și pentru muncitorii ce aveau să lucreze la biserica de lemn de deasupra. Am fost la multe ocoale silvice și primării care aveau în posesie păduri de brad și stejar. Promisiuni au fost multe, ajutorul însă nu s-a arătat în faptă. Am luat la rând toate băncile și întreprinderile din Cluj sau împrejurimi, dar nimeni nu ne-a putut ajuta cu nimic, deși le repetam că e pentru studenți, iar ei nu au de unde să pună bani și să adune. Mulți mi-au răspuns că nu prea au nevoie tinerii de biserică, fiindcă ei acum își petrec viața. Cei mai mulți, chiar dacă aveau posibilități financiare și puteau face donații și sponsorizări – încurajate de stat prin tot felul de beneficii – nu ne-au dat, pentru că nu credeau că e o necesitate stringentă credința pentru tineri. Ne

spuneau în față că, dacă ar fi fost pentru un concurs sportiv sau un spectacol muzical pentru tineri, ar fi dat, dar pentru biserică, nu. Le înțeleg modul de gândire și, mai ales, înțeleg că poate erau suprasolicitați de a participa cu donații și sponsorizări la diferite evenimente sau pentru construcția altor biserici.

Cei care ne-au ajutat au fost Primăria Cluj-Napoca, în cea mai mare măsură, Departamentul pentru Culte din partea Guvernului, Mănăstirea Frăsinei – cu o sumă mică, dar importantă –, Părintele Mihai Meseșan, un prieten al nostru din parohia ortodoxă din Lugano, Elveția, și Părintele Gabriel Bunge, cu o sumă mare, în vremea când încă era preot catolic – nu trecuse la Ortodoxie.

Am putut începe astfel construcția bisericii de lemn în stil maramureșean în martie 2008, cu firma Rustic SRL, din Baia Mare, firmă specializată, în general, în orice fel de construcție de lemn, dar, în mod special, în construcții de biserici de lemn. Angajații lor erau țărani neași din Maramureșul istoric, care, din tată în fiu, cu aceasta se ocupaseră. Erau opt oameni cu vârste între 20 și 60 de ani, cu trupurile muncite și aplecate de atâta muncă – oameni pe care văzându-i la început, am avut o strângere de inimă. Parcă mă îndoiam că ei singuri, fără macarale și alte structuri automatizate, pot ridica o biserică din lemn înaltă de 46 de metri. Mă înșelam. Acești opt oameni simpli și harnici au făcut reale minuni. Biserica s-a ridicat, ca în basmele românești, din primăvară până în toamnă, când i-am pus crucea de pe turlă și am ridicat clopotul, făcut tot la Baia Mare, la niște ateliere specializate în turnarea clopotelor.

Biserica din Complexul universitar Hasdeu, păstorită de Părintele Ciprian Negreanu, cu prilejul sfințirii ei.

Când s-a pus talpa mare a bisericii, din grinzii mari de stejar neîmbinate, am așezat acolo, la temelie, alături de uleiul sfințit și apa sfințită, și părțile din moaștele mucenicilor de la Aiud. Biserica întreagă stă pe moaștele și sângele martirilor; a noastră cu atât mai mult, prin înșeși moaștele puse la temelie ei.

Toată obștea Bisericii a participat la aceste opt luni de construcție, băieții ajutând zi de zi la ridicarea și așezarea grinzilor la locul lor, fetele, cu mâncarea pe care o pregăteau în cortul din fața Bisericii, pentru muncitori, dar și pentru toți cei care ajutau. A fost greu, dar a fost frumos.

În data de 13 decembrie 2008, într-o sâmbătă, am avut slujba de sfințire (de lucru) a Bisericii. Nu era sfințirea mare, deplină; mai erau multe de făcut și în exterior, și în interior. Slujba de sfințire și prima Liturghie în Biserica de sus au fost săvârșite tot de vechiul prieten și părinte duhovnicesc al Bisericii noastre, PS Vasile Someșanul. Înalțul Bartolomeu nu a putut fi prezent la această sfințire și nici la cea a demisolului, pentru că agenda sa era foarte încărcată și se definitiva cu un an înainte, iar noi nu știam niciodată sigur când vom termina lucrările și dacă ne vor ajunge banii.

De atunci, au urmat acești 13 ani de slujire și de bucurie a comuniunii în Biserica de sus, cea de lemn, dar și în cea de jos, unde s-au derulat atelierele tinerilor creștini, întâlniri duhovnicești, conferințe. De fapt, demisolul a rămas o biserică în care intră și asistă la slujba transmisă audio, de sus, mulți dintre cei ce nu încăp în Biserica de sus. Mai cu seamă familiile cu copii, care

nu vor să deranjeze slujbele, își găsesc o anumită rânduială și odihnă aici. Ea se numește Capela „Sfântul Apostol și Evanghelist Luca”, după cum PS Vasile ne-a îndemnat să o numim. Capela aceasta de la demisol este și un frumos spațiu pentru diferitele expoziții pe care le găzduiește.

Iconostasul Bisericii de lemn s-a alcătuit mai încet, în ritmul de pictare al Părintelui Diacon Nicolae Bradu Bălan – pictor preferat de noi, cu binecuvântarea ÎPS Andrei. Pereții Bisericii s-au umplut de icoane pe lemn, pictate de membri activi din comunitatea noastră – de cei care au acest dar al zugrăvirii icoanelor. Cele mai multe sunt pictate însă de soția mea, Corina-Maria, căreia îi mulțumesc pentru tot acest efort, dar și pentru nenumăratele zile și nopți în care mi-a îngăduit lipsa de acasă pentru slujbe, spovedanii sau alte probleme legate de Biserică. Nu numai pentru răbdare, ci și pentru sprijin și, mai ales, îi mulțumesc pentru discreție. Fiecare icoană a dobândit și o candelă, așa încât în Biserica noastră ard neîncetat peste 50 de candelă.

Deși marea majoritate a oamenilor și-au format deja părerea că la biserică vin mai cu seamă cei în vârstă, cel mult cei maturi, iar tinerii aproape deloc, aceasta este Biserica ce spulberă această falsă concluzie sau judecată de valoare. Credința, virtutea, cu frumusețea lor pururi tinere, nu sunt doar pentru oamenii de vârstă a treia, cum greșit cred unii, ci se potrivesc mai cu seamă cu tinerețea și cu începutul vârstei mature. Credința și virtutea se potrivesc mai cu seamă cu curăția minții, încă lipsită de prejudecăți, a tinerilor, cu inima lor plină de râvnă, cu voința lor jertfitoare. Cunoscându-i pe ei, tinerii, am înțeles mai bine că Dumnezeu e pururi tânăr și că, de nu ne vom întoarce să fim asemenea copiilor (tinerilor), nu vom intra în Împărăția Cerurilor.

Întreaga comunitate a Bisericii noastre mulțumește și se bucură de ocrotirea și încrederea pe care le are pentru noi ÎPS Andrei, Mitropolitul nostru, de simpatia și dragul ce ni-l poartă PS Benedict Bistrișeanul și de îndelunga-însoțire pe cale și neîncetatul ajutor pe care l-am primit prin rugăciunile și efortul PS Vasile Someșanul.

Eu însumi le rămân îndatorat – și găsesc folos în ei, și cred că Dumnezeu le va răsplăti – tuturor celor care s-au perindat și au rămas în Biserica noastră, a Studenților. Le sunt îndatorat tuturor: începând cu cei ce se ostenesc cu frumusețea, cu buna-cuviință a Sfântului Locaș și continuând cu cei ce se roagă și priveghează, cei ce cântă, cei ce ajută și se milostivesc, cei ce susțin radioul, editura, revista, taberele și toate proiectele ce se derulează în comunitatea Bisericii. Niciunul, fără celălalt, nu ar putea. Toți ne suntem unii altora mădulare. Toți sunt la fel de importanți, la fel de deosebiți.

Mai ales, mulțumesc Sfinților noștri ocrotitori, Sfântul Ioan Evanghelistul și Sfântul Nicolae, dar mai cu seamă Preasfântei Născătoare de Dumnezeu, care ne acoperă neîncetat sub sfântul ei acoperământ. Și, mai presus de toate, mulțumesc și mulțumim cu toții Marelui Dumnezeu, fără de Care nu putem face nimic; prin Care și pentru Care s-au făcut toate.

Slavă lui Dumnezeu pentru toate!

Echipa: Tatiana Onilov, Eliza-Adelina Purcaru, Iulia Anamaria Mureșan, Romina Sopoian, Bogdan Herțeg, Nicoleta-Andreea Sicoe

Adresa ASCOR:
Biserica din Hașdeu 45
Cluj-Napoca

ISSN: 1224-0567

Redacția FILOCALIA:
Piața Avram Iancu, nr. 18,
Cluj-Napoca
Fax: 0264/595 300
revista.filocalia@yahoo.com